

Methodologie paper

Slachtoffer geweest?

Antwoorden uit de Veiligheidsmonitor vergeleken met politieregister

2014 | 01

Carin Reep

Inhoud

1. Inleiding 3

2. Selectiviteit in responsgedrag 4

- 2.1 Inleiding 4
- 2.2 Methoden 4
- 2.3 Samenhang respons en slachtofferschap 5
- 2.4 Samenhang respons en slachtofferschap naar soort delict 6
- 2.5 Invloed selectieve respons op de VM schattingen 9

3. Slachtoffer volgens register, maar niet volgens enquête 10

- 3.1 Inleiding 10
- 3.2 Methode 11
- 3.3 Door enquête gemiste delicten 13
- 3.4 Gemist naar responsmodus en persoonskenmerken 17
- 3.5 Effect van missers op de VM schattingen 18
- 3.6 Vergelijking met de Veiligheidsmonitor Rijk 19

4. Slachtoffer volgens enquête, maar niet volgens register 20

- 4.1 Inleiding 20
- 4.2 Methode 20
- 4.3 Identificering geregistreerde slachtoffers 22
- 4.4 In register getraceerde delicten 23
- 4.5 Correct getraceerd naar wijze van melden 27
- 4.6 Correct getraceerd naar maand waarin delict plaatsvond 29
- 4.7 Correct getraceerd naar responsmodus en persoonskenmerken 31
- 4.8 Effect van overrapportage op de VM-schattingen 32
- 4.9 Vergelijking met de Veiligheidsmonitor Rijk 33

5. Conclusie en samenvatting 33

Literatuur 36

Bijlage A - Geregistreerde criminaliteit, kanttekeningen bij de koppeling met de VM 37

Bijlage B - Analysemethoden 38

Bijlage C - Beschrijving achtergrondkenmerken 39

Bijlage D - Indeling categorieën politieregister ten behoeve van responsanalyse en analyse fout-negatieven 41

Bijlage E - Responsgedrag op de VM bij steekproefpersonen die in de 12 maanden vóór start van de VM aangifte hebben gedaan, uitgesplitst naar aantal aangiftes 42

Bijlage F - Responsgedrag op de VM, slachtoffers vergeleken met niet-slachtoffers, oversampling met landelijk 43

Bijlage G - Opgave slachtofferschap in enquête 'in afgelopen 12 maanden', gecorrigeerd voor andere achtergrondkenmerken in het model 44

Bijlage H - Bij welke GIDS-categorieën zouden de VM aangiften geregistreerd kunnen zijn, brede en ruime indeling 45

Bijlage I - Correct getraceerde delicten in GIDS naar achtergrondkenmerken 50

1. Inleiding

Criminaliteitscijfers gebaseerd op enquêtes verschillen van cijfers die gebaseerd zijn op politieregistraties. Het is onmogelijk de juiste bron voor het meten van de (ontwikkeling van) criminaliteit aan te wijzen. Politiecijfers geven alleen inzicht in de geregistreerde criminaliteit. Ontwikkelingen die hierop gebaseerd zijn houden geen rekening met veranderingen in de registratiemethoden, nauwkeurigheid van registratie of aangiftemogelijkheden en daarmee samenhangende aangiftebereidheid door de slachtoffers. Veiligheidsenquêtes meten tevens slachtofferschap dat niet bij de politie bekend is. Maar ook enquêtes veranderen in opzet en vraagstelling, waardoor methodebreuken kunnen optreden. Daarnaast is kwaliteit een belangrijk aspect bij enquêtering. Hoe (selectief) is de respons, en corrigeert de weging voldoende voor de selectiviteit? Geven respondenten wel 'het goede' antwoord en hangt dit af van de manier van enquêteren? De enige manier om hier inzicht in te krijgen is een confrontatie van de enquêteantwoorden met het politieregister. Politieregisters zijn echter voor de meeste onderzoekers niet beschikbaar of ontoegankelijk wegens privacyaspecten. Averdijk en Elffers geven in een publicatie van hun eigen onderzoek hieromtrent een overzicht van de spaarzame (internationale) onderzoeken die zich hierover gebogen hebben (Averdijk en Elffers, 2012). Het eerder uitgevoerde onderzoek beperkt zich echter tot (zeer) kleine populaties, waarbij niet ingezoomd kon worden op afzonderlijke typen delicten.

De veiligheidsenquête van het CBS wordt op grote schaal uitgezet en het CBS heeft sinds 2006 de beschikking over de politieregisters (GIDS, zie ook bijlage A). Onderzoek naar de overeenkomsten tussen slachtofferenquêtes en politieregisters is hier dan ook al vaker uitgevoerd (Reep, 2008, 2011, 2012). Maar dit is echter (internationaal) nog niet onder de aandacht gebracht.

In 2012 is de veiligheidsenquête van het CBS op een aantal belangrijke punten herzien ten opzichte van de voorgaande edities. De vragenlijst is aangepast en de benaderingsstrategie en de steekproefopzet zijn veranderd (CBS, 2013a). Daarbij wordt de enquête in veel grotere omvang afgenomen. Dit rapport beschrijft de confrontatie van de nieuwe veiligheidsmonitor (VM) met het politieregister. Hierbij worden vragen beantwoord over selectiviteit in respons op slachtofferschap en validiteit van antwoorden van de respondenten. Bekeken wordt in hoeverre de bevindingen verklaard kunnen worden door (beschikbare) achtergrondkenmerken. Tevens wordt getracht inzicht te krijgen in de volledigheid van het politieregister. Wegens de grote steekproefomvang kan in dit onderzoek ook een uitsplitsing naar soort delict gemaakt worden. Paragraaf 2 beschrijft de selectiviteit in responsgedrag naar soort delict. In paragraaf 3 wordt gekwantificeerd hoeveel delicten bij enquêtering gemist worden, terwijl paragraaf 4 inzicht geeft in hoeveel delicten er door de enquête teveel geteld worden of in het politieregister gemist worden. Een samenvatting en conclusies worden gegeven in paragraaf 5.

2. Selectiviteit in responsgedrag

2.1 Inleiding

Bij een Veiligheidsenquête is het denkbaar dat vooral mensen die hier 'iets mee hebben' mee zullen doen, of juist niet. Indien slachtoffers relatief vaker geneigd zijn om te responderen is deze groep te hoog vertegenwoordigd in de groep respondenten. In dat geval vallen de slachtofferschattingen te hoog uit. Wanneer slachtoffers juist minder vaak meedoen met de enquête vallen de schattingen te laag uit.

Uit eerder onderzoek op de Veiligheidsmonitor Rijk waarbij de personen telefonisch of face-to-face werden benaderd, bleek dat personen die aangifte hebben gedaan van 'een' delict met 69 procent ongeveer even goed repondeerden als personen die geen aangifte hadden gedaan met 67 procent (Reep, 2008). Ook Averdijk en Elffers (2012) vonden nauwelijks verschil in respons tussen geregistreerden (39 procent) en niet-geregistreerden (35 procent). Hun onderzoek betrof de continue slachtofferenquête in Amsterdam, waarbij personen alleen telefonisch werden benaderd. Ook een experimenteel onderzoek bij het CBS naar modeverschillen gaf aanwijzingen dat slachtoffers van een delict nauwelijks vaker responderen op de Integrale Veiligheidsmonitor (Reep en Schouten, 2012). Een geringe selectiviteit was aanwezig bij benadering met een papieren vragenlijst, maar gold niet voor benadering via internet. Bij deze onderzoeken was de steekproef echter te klein om dit voor alle soorten delicten afzonderlijk te kunnen onderzoeken. Wel bleek uit eerder onderzoek dat slachtoffers van fietsdiefstal duidelijk beter responderen op veiligheidsenquêtes (Reep, 2012) en dat slachtoffers van autodiefstal juist iets minder geneigd lijken om te participeren (Reep, 2011).

Het hier beschreven onderzoek is uitgevoerd op de Veiligheidsmonitor (VM), een enquête die is uitgezet bij een zeer grote steekproef. Hierbij kan het responsgedrag voor de meeste delictsoorten afzonderlijk onderzocht worden. Daarnaast is het van belang de invloed van de benaderingsstrategie op de relatie tussen responsgedrag en slachtofferschap te onderzoeken. Deze is bij iedere Veiligheidsenquête anders. De Veiligheidsmonitor Rijk werd alleen telefonisch of face-to-face afgenomen. Bij de Integrale Veiligheidsmonitor werden vier methodes ingezet: online, schriftelijk, telefonisch en face-to-face. Bij de Veiligheidsmonitor kunnen personen alleen online of schriftelijk responderen.¹⁾

2.2 Methoden

De steekproef van de VM 2012 bestaat uit 203 065 personen. De dataverzameling vond plaats in de maanden augustus tot en met november 2012. Bij alle steekproefpersonen is nagegaan

¹⁾ Hierbij wordt wel telefonisch gerappelleerd. In 2012 heeft het CBS een beperkt aantal personen face-to-face benaderd bij wijze van experiment. Dit is slechts eenmalig en deze respondenten vallen ook buiten de VM. Bij de weging bleek dat deze groep duidelijk andere resultaten gaf (Reep en Buelens, 2013). In dit rapport worden ze daarom wel meegenomen.

of ze zelf of een van hun huisgenoten²⁾ in het jaar vóór de start van de VM (de periode augustus 2011 t/m juli 2012) zijn geregistreerd in het politieregister (zie ook bijlage A voor uitleg over de koppeling). Hierbij zijn alleen de delictsoorten betrokken die in de VM worden bevraagd en dus niet slechts een ‘poging’ betreffen (m.u.v. inbraak). Personen kunnen als ‘slachtoffer’ en/of als ‘aangever’ geregistreerd worden. Het komt relatief weinig voor dat het slachtoffer niet zelf de aangifte doet. Bij de responsanalyse is zowel registratie als ‘aangever’ en ‘slachtoffer’ meegenomen, omdat in beide gevallen het delict impact zal hebben gehad op de steekproefpersoon.

Bijna 5 procent (n=9 567) van de aangeschreven personen is zelf minstens één keer als slachtoffer of aangever van een delict geregistreerd. Bij bijna 10 procent (n=19 691) is de persoon zelf of een huisgenoot geregistreerd. Als er een relatie zou zijn tussen responsgedrag en slachtofferschap ligt het voor de hand dat deze het sterkst is als de persoon zelf slachtoffer is geweest. Daarbij zou het aantal keer dat een persoon slachtoffer is geweest mogelijk de relatie nog versterken.

Personen die slachtoffer zijn geweest van een delict bezitten wellicht ook andere kenmerken die samenhangen met het responsgedrag. Uit onderzoek blijkt dat leeftijd, herkomst en inkomen sterk samenhangen met de bereidheid om mee te doen (Reep, 2013). Deze kenmerken vertonen mogelijk ook een correlatie met slachtofferschap. Voor selectiviteit in responsgedrag op bekende (geregistreerde) achtergrondkenmerken wordt gecorrigeerd door middel van weging (Reep en Buelens, 2013). Door de weging zal dus deels ook voor eventuele selectiviteit op slachtofferschap gecorrigeerd worden. Om een goed beeld te krijgen van de selectiviteit op slachtofferschap in de gewogen respons worden daarom in deze paragraaf de responspercentages gegeven waarbij gecorrigeerd is voor verschillen in samenstelling tussen respondenten en niet-respondenten. Hiervoor zijn twee methoden van analyse gebruikt, logistische regressie-analyse en multiële classificatie-analyse (zie bijlage B). Bij de analyses is gecorrigeerd voor de kenmerken die meegenomen zijn in het weegmodel, namelijk leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheid en herkomst (zie bijlage C)³⁾. In de tabellen worden zowel de ongecorrigeerde als de gecorrigeerde percentages gegeven, in de tekst wordt alleen verwezen naar de gecorrigeerde percentages.

2.3 Samenhang respons en slachtofferschap

Tabel 2.3.1 geeft het responspercentage voor slachtoffers versus niet-slachtoffers. Personen die betrokken zijn geweest bij de aangifte van een delict responderen minder goed op de VM dan degenen die geen slachtoffer zijn geweest. Na corrigeren voor achtergrondkenmerken blijkt echter dat slachtoffers vaker responderen dan niet-slachtoffers, maar het verschil is minimaal: van de slachtoffers respondeert 40 procent, bij degenen die geen slachtoffer zijn geweest is dat 39 procent. Indien ‘slachtofferschap’ wordt bepaald op een hoger aggregatieniveau is het

²⁾ De huishoudsamenstelling kan veranderen en de analyses waarbij huisgenoten worden meegenomen kunnen daardoor niet helemaal waterdicht zijn. Gekozen is voor de huishoudsamenstelling stand 1 januari 2012. Dit is ongeveer het midden van de periode waarover voor deze analyse aangiftegegevens geselecteerd zijn. Overwogen is om, indien de huishoudsamenstelling is veranderd, tevens de huisgenoten stand eind 2012 mee te nemen. Maar op het moment van deze analyse was de situatie op 1 januari 2013 nog niet beschikbaar. Van een klein aantal steekproefpersonen is de huishoudsamenstelling niet bekend. Deze zijn niet meegenomen in de analyse waarbij huisgenoten betrokken zijn.

³⁾ Inkomen zit niet in het weegmodel. Uit eerdere analyse bleek dat toevoeging van inkomen aan het weegmodel nauwelijks effect heeft op de uitkomsten van de VM (Reep, 2013). De analyses betreffende de relatie tussen responsgedrag en slachtofferschap zijn ook uitgevoerd inclusief correctie voor inkomen. Dit had echter geen invloed op de relatie tussen responsgedrag en slachtofferschap.

verschil nog kleiner en niet meer statistisch significant. Personen die slachtoffer zijn geweest van meer dan één delict responderen niet nóg beter dan enkelvoudige slachtoffers.

2.3.1 Responsgedrag op de VM bij steekproefpersonen die in de 12 maanden vóór start van de VM aangifte hebben gedaan naar aantal verschillende soorten delicten

	Aantal personen	Respons		OR (respons slachtoffers versus niet slachtoffers)			
		%	% cor ¹⁾	95% btbh marge	OR ¹⁾	onder grens	boven grens
Steekproefpersoon is geregistreerd bij aangifte van:							
Niet geregistreerd	193 498	39,1	39,0	0,2	ref		
1 categorie	9 018	37,8	40,4	1,0*	1,1	1,0	1,1
2 categorieën	509	29,5	35,5	3,9	0,8	0,7	1,0
3 of meer categorieën	40	35,0	39,2	14,3	1,0	0,5	2,0
Steekproefpersoon of huisgenoot¹⁾ is geregistreerd bij aangifte van:							
Niet geregistreerd	182 292	39,5	39,1	0,2	ref		
1 categorie	17 630	37,2	39,8	0,7	1,0	1,0	1,1
2 categorieën	1 752	31,4	37,0	2,2*	0,9	0,8	1,0
3 categorieën	213	27,2	36,9	5,9	0,9	0,6	1,2
4 categorieën	51	17,7	28,9	10,5	0,5	0,2	1,1
5 of meer categorieën	45	11,1	27,6	9,6*	0,4	0,2	1,0

¹⁾ Gecorrigeerd voor de kenmerken waarnaar gewogen is: leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheid en herkomst.

* Significant verschil met niet geregistreerden.

2.4 Samenhang respons en slachtofferschap naar soort delict

De selectiviteit op slachtofferschap in totaal lijkt dus niet groot te zijn. Het is echter mogelijk dat responsgedrag afhankelijk is van het soort delict dat men heeft meegemaakt. Dit kon bij eerder onderzoek niet (goed) onderzocht worden wegens de beperkte omvang van de steekproef. De grote omvang van de VM steekproef laat echter wel een responsanalyse naar soort delict toe.

Voor deze analyse zijn de delictsoorten zoals geregistreerd in de politieregisters ingedeeld in 18 categorieën (zie tabel 2.4.1). De inhoud van de categorieën kon niet altijd exact overeenkomstig de VM-indeling worden gemaakt, maar benadert deze zo goed mogelijk (zie bijlage D voor de exacte indeling).

Uit paragraaf 2.3 bleek dat personen die slachtoffer zijn geweest over het algemeen iets beter responderen dan personen die dat niet zijn geweest. De relatie tussen slachtofferschap en responsgedrag blijkt echter sterk afhankelijk van het soort delict (figuur 2.4.2 en tabel 2.4.3)⁴⁾. Personen die slachtoffer zijn geweest van poging tot inbraak, fietsdiefstal en/of vernieling van de auto responderen met resp. 49, 46 en 44 procent duidelijk beter dan degenen die

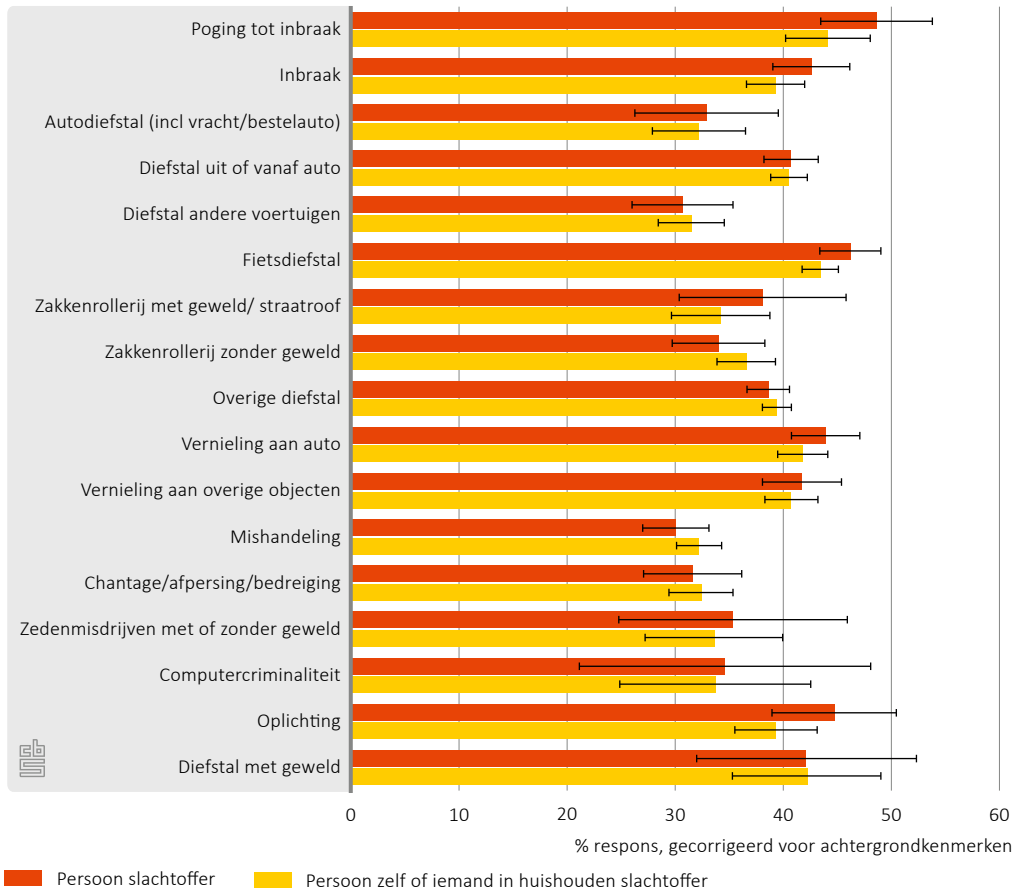
⁴⁾ Het komt relatief niet vaak voor dat een persoon vaker dan eens aangifte heeft gedaan van delicten die tot dezelfde categorie behoren. Wanneer huisgenoten erbij worden gerekend komt het uiteraard wel vaker voor. Wegens het beperkte aantal meervoudige aangiftes is voor alle categorieën een tweedeling gemaakt in 'geen aangifte' en 'één of meer aangiftes'. In bijlage E worden de responspercentages uitgesplitst weergegeven naar aantal aangiftes.

2.4.1 Omschrijving ingedikte categorieën uit register vergeleken met de hoofdcategorieën uit de VM

Soort in politieregister	Soort in enquête (VM)
Poging tot inbraak	Poging tot inbraak
Inbraak	Inbraak
Autodiefstal (incl vracht/bestelauto)	Autodiefstal
Diefstal uit of vanaf auto	Diefstal uit of vanaf auto
Diefstal andere voertuigen	Diefstal andere motorvoertuigen
Fietsdiefstal	Fietsdiefstal
Zakkenrollerij met geweld/ straatroof	Zakkenrollerij met geweld
Zakkenrollerij zonder geweld	Zakkenrollerij zonder geweld
Overige diefstal	Overige diefstal
Vernieling aan auto	Vernieling aan auto
Vernieling aan overige objecten	Vernieling aan overige objecten
Mishandeling	Aangevallen/mishandeld
Chantage/afpersing/bedreiging	Bedreigd met aanvallen /mishandelen
Zedenmisdrijven met of zonder geweld	Geweld met seksuele bedoelingen
Vervalsing bankpas/giropas/cheques	Identiteitsfraude voor financieel gewin
Computercriminaliteit	Hacken
Oplichting	Koop- en verkoopfraude
Diefstal met geweld	Diefstal met geweld

CYBERpesten kon niet als aparte categorie in het register gevonden worden en wordt dus niet meegenomen in deze analyse. Delicten die volgens het register slechts een 'poging tot' betroffen zijn niet meegenomen, m.u.v. de 'poging tot' inbraak. Bij het onderscheid tussen poging tot inbraak en daadwerkelijke inbraak zit mogelijk enige ruis. Het scenario 'wel binnen geweest, maar niets gestolen' wordt bij de VM als 'poging' beschouwd, maar bij de politie misschien als echte inbraak. Op de grond van de VMvragen kan echter het onderscheid tussen wel of niet binnen geweest zijn sowieso niet gemaakt worden.

2.4.2 Responsgedrag op de VM bij steekproefpersonen die in de 12 maanden vóór start van de VM aangifte hebben gedaan

2.4.3 Responsgedrag op de VM bij steekproefpersonen die in de 12 maanden vóór start van de VM aangifte hebben gedaan volgens het politieregister

	Aantal steekproef personen	Respons			Respons slachtoffer/respons niet-slachtoffers
		%	% cor ¹⁾	95% btbh marge	
Totale steekproef	203 065	39,0		0,2	
Steekproefpersoon is geregistreerd bij aangifte van:					
Minstens één categorie	9 567	37,3	40,1	0,96*	1,03
Poging tot inbraak	336	46,7	48,6	5,3*	1,25
Inbraak	745	39,9	42,6	3,5	1,09
Autodiefstal (incl vracht/bestelauto)	175	28,6	32,9	6,6*	0,84
Diefstal uit of vanaf auto	1 453	37,9	40,7	2,5	1,04
Diefstal andere voertuigen	341	26,4	30,7	4,6*	0,79
Fietsdiefstal	1 198	44,8	46,2	2,8*	1,18
Zakkenrollerij met geweld/ straatroof	120	25,8	38,1	7,7	0,98
Zakkenrollerij zonder geweld	448	30,1	34,0	4,2*	0,87
Overige diefstal	2 296	36,1	38,6	2,0	0,99
Vernieling aan auto	885	42,9	43,9	3,2*	1,13
Vernieling aan overige objecten	675	41,5	41,7	3,7	1,07
Mishandeling	667	21,7	30,0	3,1*	0,77
Chantage/afpersing/bedreiging	343	23,9	31,6	4,5*	0,81
Zedenmisdrijven met of zonder geweld	69	29,0	35,3	10,5	0,91
Vervalsing bankpas/giropas/cheques	3	33,3			0,00
Computercriminaliteit	46	37,0	34,6	13,6	0,89
Oplichting	277	43,3	44,7	5,8	1,15
Diefstal met geweld	83	38,6	42,1	10,3	1,08
Steekproefpersoon of huisgenoot²⁾ is geregistreerd bij aangifte van:					
Minstens één categorie	19 691	36,5	39,5	0,67	1,01
Poging tot inbraak	609	42,4	44,1	3,88*	1,13
Inbraak	1 264	35,9	39,3	2,62	1,01
Autodiefstal (incl vracht/bestelauto)	403	26,1	32,2	4,24*	0,83
Diefstal uit of vanaf auto	2 960	37,1	40,5	1,72	1,04
Diefstal andere voertuigen	792	26,9	31,5	3,06*	0,81
Fietsdiefstal	2 880	41,7	43,4	1,79*	1,11
Zakkenrollerij met geweld/ straatroof	321	22,7	34,2	4,52	0,88
Zakkenrollerij zonder geweld	1 065	31,3	36,6	2,76	0,94
Overige diefstal	5 227	36,2	39,4	1,29	1,01
Vernieling aan auto	1 734	40,1	41,8	2,29*	1,07
Vernieling aan overige objecten	1 445	39,7	40,7	2,5	1,04
Mishandeling	1 702	25	32,2	2,04*	0,83
Chantage/afpersing/bedreiging	826	24,9	32,4	2,93*	0,83
Zedenmisdrijven met of zonder geweld	183	26,2	33,6	6,31	0,86
Vervalsing bankpas/giropas/cheques	9	33,3			0,00
Computercriminaliteit	108	34,3	33,7	8,82	0,86
Oplichting	591	36,2	39,3	3,83	1,01
Diefstal met geweld	186	37,1	42,2	6,84	1,08

¹⁾ Gecorrigeerd voor de kenmerken waarnaar gewogen is, namelijk leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheid en herkomst.

²⁾ Van 201 983 personen is de huishoudsamenstelling van 2012 bekend. De analyse is alleen uitgevoerd op deze groep.

* Significant verschillend van respons onder niet-slachtoffers (zie bijlage d).

dat niet zijn geweest. Personen die slachtoffer zijn geweest van autodiefstal en diefstal van andere voertuigen (excl. fiets), zakkenrollerij zonder geweld, mishandeling en/of bedreiging responderen met 30 tot 34 procent juist slechter dan degenen die dat niet zijn geweest. Deze relaties met respons gaan ook op indien slachtofferschap bepaald wordt op huishoudniveau, maar zijn dan iets minder sterk.

De gecorrigeerde responscijfers liggen voor alle soorten delicten hoger dan de ongecorrigeerde. Slachtoffers blijken dus (een combinatie van) kenmerken te hebben die samengaan met een relatief lage respons. Zo wonen slachtoffers relatief vaak in stedelijke gebieden en zijn relatief vaker van niet-westerse komaf dan niet-slachtoffers. Indien hiervoor

gecorrigeerd wordt levert dat een groter verschil in responspercentage met niet-slachtoffers op. Dit geldt voor alle soorten slachtofferschap.

2.5 Invloed selectieve respons op de VM schattingen

In de hierboven beschreven relaties is gecorrigeerd voor de achtergrondkenmerken die gebruikt zijn in het weegmodel van de VM. De relaties tussen slachtofferschap en responsgedrag kunnen echter regionaal verschillen. In de 'moeilijke' gebieden waar is oversampled (Reep en Buelens, 2013) komt slachtofferschap mogelijk vaker voor en heeft het wellicht een andere invloed op responsgedrag. Bijlage F geeft de relaties weer voor de oversampelde gebieden versus de landelijke steekproef. In de oversampling is bij poging tot inbraak en bij chantage/afpersing/bedreiging de relatie tussen slachtofferschap en responsgedrag duidelijker aanwezig. Wegens een beperktere omvang kan er over de andere delicten niets gezegd worden.

Bij het bepalen van de landelijke cijfers van de VM worden de cijfers van de (door de gemeenten aangevraagde) flexibel oversampelde gebieden minder zwaar meegewogen. Daarbij worden ook regionale kenmerken meegewogen. Om het 'netto' effect van de selectieve respons op de landelijke cijfers te berekenen is daarom het percentage personen dat aangifte heeft gedaan in de werkelijke populatie vergeleken met het percentage in de gewogen respons, waarbij dus het volledige weegmodel is betrokken (tabel 2.5.1). Deze analyse laat ongeveer dezelfde verbanden zien als in tabel 2.4.3 zijn weergegeven. Door weging met het complete weegmodel worden de relaties dus niet 'weggewogen'. Uitzondering hierop is de relatie tussen zakkenrollerij zonder geweld en responsgedrag. Slachtoffers hiervan responderen duidelijk slechter op de VM. De gewogen respons laat echter eerder een overschatting zien. Er blijkt dus een aantal regio's te zijn waar in het algemeen slecht gerespondeerd wordt (deze regio's worden dus relatief zwaar meegewogen) en zakkenrollerij vaak voorkomt, maar waar slachtoffers van zakkenrollerij beter responderen.

Op grond van deze analyse kan dus geconcludeerd worden dat de VM slachtofferschap van voertuigdelicten en geweldsdelicten onderschat omdat slachtoffers hiervan minder goed responderen. De VM overschat mogelijk slachtofferschap van inbraakpogingen, autovernielingen en fietsdiefstallen omdat geregistreerde slachtoffers hiervan beter responderen. Om hiervoor te corrigeren kan overwogen worden om, in ieder geval voor een aantal delictsoorten, geregistreerd slachtofferschap in het weegmodel op te nemen. Temeer omdat slachtoffers mogelijk ook anders antwoorden op de vragen in de VM die niet over slachtofferschap gaan.

De conclusies van dit responsonderzoek moeten echter vooral voor de niet-aangifteplichtige delicten enigszins genuanceerd worden. De analyse heeft immers alleen betrekking op de slachtoffers die aangifte hebben gedaan. Persoonskenmerken die samenhangen met aangiftebereidheid zullen mogelijk op dezelfde manier samenhangen met responsgedrag. Zo hebben slachtoffers die aangifte doen van delicten met een laag ophelderingspercentage (zoals fietsdiefstal, autovernieling en 'poging tot') wellicht een groter plichtsgevoel of meer tijd of vinden zich meer op over criminaliteit dan anderen. Deze kenmerken werken waarschijnlijk ook positief op de geneigdheid mee te doen aan de VM. Omgekeerd zullen slachtoffers die geen aangifte doen wellicht ook minder snel meedoen aan de VM. Dit kan niet onderzocht worden. Maar het is dus zeer goed mogelijk dat een eventuele lagere

respons bij de niet-aangevers de hogere respons bij de aangevers (deels) opheft. De overschatting bij fietsdiefstallen, inbraakpogingen en autovernielingen kan in werkelijkheid dus wat lager uitvallen.

2.5.1 Aandeel personen dat aangifte heeft gedaan van een delict, populatie versus respondenten

% geregistreerd met aangifte:

	populatie ¹⁾	respondenten (na weging)	respons/steekproef
Poging tot inbraak	0,16	0,19	1,22
Inbraak	0,33	0,37	1,14
Autodiefstal (incl vracht/bestelauto)	0,07	0,05	0,79
Diefstal uit of vanaf auto	0,64	0,74	1,15
Diefstal andere voertuigen	0,15	0,13	0,83
Fietsdiefstal	0,62	0,77	1,23
Zakkenrollerij met geweld/ straatroof	0,04	0,03	0,87
Zakkenrollerij zonder geweld	0,15	0,17	1,16
Overige diefstal	1,09	1,21	1,11
Vernieling aan auto	0,40	0,49	1,22
Vernieling aan overige objecten	0,33	0,34	1,02
Mishandeling	0,37	0,22	0,60
Chantage/afpersing/bedreiging	0,17	0,14	0,79
Zedenmisdrijven met of zonder geweld	0,04	0,03	0,87
Vervalsing bankpas/giropas/cheques	0,00	0,00	
Computercriminaliteit	0,02	0,03	1,08
Oplichting	0,13	0,14	1,08
Diefstal met geweld	0,05	0,04	0,69

¹⁾ Is benaderd door de verdeling in de reguliere (landelijke) steekproef.

* In de VM worden de CAPIrespondenten niet meegenomen, hier dus ook niet.

3. Slachtoffer volgens register, maar niet volgens enquête

3.1 Inleiding

Personen die aangifte hebben gedaan van een delict zouden dit in de veiligheidsenquête bij het betreffende delict moeten opgeven. Dit zal echter niet altijd goed gebeuren, mogelijk uit onwil, maar ook kan het slachtoffer het delict zijn vergeten of het zich als langer geleden herinneren dan in werkelijkheid het geval was. Daarnaast zullen sommige personen de vraag niet begrijpen of slordig lezen. In deze paragraaf wordt zo goed mogelijk in kaart gebracht wat de omvang is van het aantal in de enquête 'gemiste' delicten. Hierbij dient telkens in gedachte te worden gehouden dat de analyse alleen betrekking heeft op de delicten die bij de politie zijn aangegeven en dus, om het feit dat er aangifte van gedaan is, meer impact zullen hebben gehad dan de niet-aangegeven delicten. De delicten die betrokken zijn in deze analyse zullen daarom in een enquête wellicht minder vaak over het hoofd worden gezien dan de niet-aangegeven delicten.

3.2 Methode

In de VM wordt slachtofferschap door middel van een aantal vragen bevraagd, waarbij voor ieder soort delict nagenoeg dezelfde opbouw wordt gevolgd (CBS 2013b). Figuur 3.2.1 geeft deze opbouw weer aan de hand van de vragen over fietsdiefstal. De respondent wordt allereerst gevraagd of iemand uit het huishouden in de afgelopen 5 jaar slachtoffer is

3.2.1 Systematiek van de vragen over slachtofferschap. Voorbeeld aan de hand van fietsdiefstal

6 | FIETSDIEFSTAL

6 a | Is er in de afgelopen 5 jaar wel eens een fiets gestolen van uzelf of van iemand anders in uw huishouden?

Ja

Nee ga verder naar vraag 7 b pagina 17

Niet van toepassing, geen fiets in huishouden (gehad) ga verder naar vraag 7 b pagina 17

6 b | Is dat ook in de afgelopen 12 maanden één of meer keren gebeurd?

Ja

Nee ga verder naar vraag 7 b pagina 17

6 c | Hoe vaak gebeurde dit in totaal in de afgelopen 12 maanden?

1 keer 2 keer 3 keer 4 keer 5 keer of vaker

6 d | Kunt u aangeven in welke maand(en) dat geweest is?
MEER DAN 1 ANTWOORD MOGELIJK.

2012	2013		
☐ Aug 2012	☐ Jan 2013	☐ Juni 2013	☐ Nov 2013
☐ Sept 2012	☐ Feb 2013	☐ Juli 2013	☐ Dec 2013
☐ Okt 2012	☐ Mrt 2013	☐ Aug 2013	☐ Geen antwoord
☐ Nov 2012	☐ April 2013	☐ Sept 2013	
☐ Dec 2012	☐ Mei 2013	☐ Okt 2013	

De volgende vragen gaan alleen over de LAATSTE keer dat dit gebeurde.

6 e | Gebeurde dit de laatste keer in uw eigen buurt, ergens anders in uw woonplaats, ergens anders in Nederland of in het buitenland?

In eigen buurt

Ergens anders in woonplaats

Ergens anders in Nederland

In het buitenland

Onbekend

6 f | Ging het om een fiets van uzelf of van iemand anders in uw huishouden?

Eigen fiets

Fiets van iemand anders in het huishouden

6 g | Is het voorval gemeld bij de politie?

Ja

Nee ga verder naar vraag 6 i pagina 16

6 h | Is toen een proces-verbaal of een ander document ondertekend?

Ja

Nee, gemeld via internet

Nee, niets ondertekend

Geen antwoord

geweest. Vervolgens wordt gevraagd of dit ook in de afgelopen 12 maanden is gebeurd, hoe vaak dat gebeurde en in welke maand(en) dat geweest is. Alleen over de laatste keer wordt gevraagd waar het voorval gebeurde, wie het slachtoffer was, of het gemeld en aangegeven is bij de politie en of het tegelijk met een ander soort delict plaatsvond.

Niet alle delicten volgen exact deze systematiek en ook worden bij een aantal delicten extra aanvullende vragen gesteld. Zo wordt bij woninginbraak ook gevraagd of er daadwerkelijk iets is gestolen. Omdat dit delict het hele huishouden betreft is ook niet gevraagd wie het slachtoffer was. Bij de vragen over zakkenrollerij en geweld wordt bij de openingsvraag alleen gevraagd of de respondent zelf slachtoffer is geworden. Slachtofferschap van identiteitsfraude, koop- en verkoopfraude en hacken wordt alleen bevestigd over de afgelopen 12 maanden, ook wordt niet naar de exacte maanden van het voorval gevraagd. De vragen over cyberpesten gaan alleen over de laatste 12 maanden en over de respondent zelf⁵⁾. Met de hier beschreven afwijkingen wordt rekening gehouden in onderstaande analyses.

In de VM wordt slachtofferschap over het afgelopen jaar bepaald en gepubliceerd. Voor deze analyse is uit het politieregister dan ook een selectie gemaakt van de respondenten die in de 12 maanden voorafgaande aan de maand waarin ze respondeerden zijn geregistreerd als slachtoffer van één of meer dan één delict (dit betreft dus niet voor iedereen dezelfde kalendermaanden). Tevens zijn de respondenten betrokken van wie een huisgenoot⁶⁾ in de bevroegde periode is geregistreerd. Hierbij zijn alleen de delicten betrokken die ook in de VM worden gevraagd. Dit betreft dezelfde indeling als die bij de responsanalyse (zie tabel 2.4.1). Alleen de personen die zelf als slachtoffer geregistreerd zijn, zijn voor deze analyse geselecteerd. Personen die slechts de aangifte gedaan hebben en zelf niet het slachtoffer waren hoeven het betreffende delict immers niet op te geven in de VM. Bij deze respondenten is nagegaan hoe ze de vragen in de enquête hebben beantwoord.

In de VM wordt slachtofferschap stap voor stap bevestigd. Bij de analyse is per vraag bepaald hoe vaak deze goed, d.w.z. overeenkomstig met de gegevens uit het politieregister, is beantwoord. Daarbij is tevens nagegaan hoe goed de slachtoffers zich de maand van het delict konden herinneren. De opzet van de vragen liet dit helaas alleen toe bij de respondenten die aangaven dat het delict in afgelopen 12 maanden is gebeurd. Hierdoor kon niet uitgezocht worden hoeveel delicten er door verkeerde datering (backwards telescoping) zijn gemist. De vragen over wie het slachtoffer was, of het aangegeven is bij de politie en of het een poging betrof konden alleen gecheckt worden als de respondent aangaf dat het in de afgelopen 12 maanden slechts één keer is gebeurd. Daarbij is aangenomen dat deze 'frequentie' vraag goed is beantwoord. De schattingen in de VM zijn gebaseerd op het aantal delicten waarvan de respondent zelf slachtoffer is geweest in de 12 maanden voorafgaande aan het interview. De belangrijkste vraag is hier dan ook hoeveel procent van de delicten die het slachtoffer zelf heeft ondergaan er worden gemist in de VM. De toekenning van het slachtoffer is soms echter discutabel⁷⁾.

⁵⁾ Cyberpesten wordt niet als zodanig in het politieregister geregistreerd en doet niet mee met de analyses in paragrafen 2 en 3 (zie ook voetnoot tabel 2.4.1).

⁶⁾ Hierbij is ook weer de huishoudsamenstelling stand per 1 januari 2012 genomen. Deze zal het meest betrekking hebben op de huisgenoten waar de respondenten aan denken bij het beantwoorden van de vragen over 'de afgelopen 12 maanden'.

⁷⁾ Bij sommige delicten zal de politie op andere gronden het 'slachtoffer' aanduiden dan de respondent. Bij fietsdiefstal zal de respondent bijvoorbeeld in de enquête veelal de hoofdgebruiker als slachtoffer opgeven. De politie registreert bij de aangifte de 'eigenaar' als het slachtoffer, deze hoeft niet persé de hoofdgebruiker te zijn. Bij internetaangifte echter bepaalt de persoon die de aangifte doet wat er ingevuld wordt. Die persoon beslist dan ook wie de benadeelde was.

3.3 Door enquête gemiste delicten

Van 2872 respondenten is in de 12 maanden voorafgaande aan het interview een aangifte van slachtofferschap geregistreerd waarbij de respondent zelf als slachtoffer geregistreerd is. In de enquête gaf 74 procent van hen op dat iemand uit het huishouden in de afgelopen 5 jaar een delict van het betreffende soort heeft meegemaakt, 63 procent gaf op dat het inderdaad in de afgelopen 12 maanden is gebeurd, 50 procent kon zich ook nauwkeurig de maand herinneren. 60 procent beweerde dat het delict is gemeld bij de politie. 54 procent gaf op dat hij zelf het slachtoffer was.

Indien slachtofferschap over het hele huishouden werd bevraagd en dus ook delicten van huisgenoten opgegeven moesten worden, werden de vragen in de enquête slechter beantwoord. 69 procent van de respondenten van wie iemand uit het huishouden geregistreerd is geeft dit in de enquête op bij de afgelopen 5 jaar. Slechts 57 procent geeft aan dat dat in de afgelopen 12 maanden gebeurde. Deze slechte overeenstemming zal enerzijds komen omdat het delict vaak niet de respondent zelf betrof en dus makkelijker vergeten zal zijn, anderzijds omdat huishoudens van samenstelling kunnen veranderen en de respondent in die gevallen mogelijk andere personen tot het huishouden rekende dan in dit onderzoek is gebeurd.

Het aantal delicten dat gemist wordt in de enquête hangt sterk af van de delictsoort. Omdat iedere delictsoort zijn eigen 'mitsen en maren' heeft worden de delictsoorten apart besproken. Delictsoorten waarvan minder dan 50 respondenten (of huisgenoten ervan) als slachtoffer zijn geregistreerd worden wegens de kleine omvang niet apart in de tekst besproken. De resultaten worden samengevat in tabel 3.3.1. In deze tabel worden de resultaten voor opgave van huisgenoten alleen weergegeven indien in de VM ook naar slachtofferschap van huisgenoten is gevraagd.

Poging tot inbraak

Van de respondenten die zelf slachtoffer zijn geweest van poging tot inbraak gaf 92 procent in de enquête op dat er in de afgelopen 5 jaar weleens een (poging tot) inbraak is gedaan. 81 Procent gaf op dat het in de afgelopen 12 maanden is gebeurd en dat ze aangifte hebben gedaan. 66 procent kon zich de maand nog nauwkeurig herinneren.

Bij inbraak werd ook gevraagd of er daadwerkelijk iets gestolen is uit de woning. Naar schatting heeft 77 procent⁸⁾ van de geregistreerde slachtoffers deze vraag ontkennend (dus goed) beantwoord en is dus overeenkomstig de politieregistratie ook in de VM gerekend tot 'slachtoffer van poging tot woninginbraak'. De overige 4 procent is in de VM als slachtoffer van inbraak gerekend. Bij de definitie van wel/niet poging zit echter mogelijk enige ruis (zie voetnoot bij tabel 2.4.1).

De cijfers die betrekking hebben op slachtofferschap in het huishouden, dus waarbij de respondent of een huisgenoot als slachtoffer is geregistreerd, liggen hier erg dicht bij. Inbraak treft dan ook altijd het hele huishouden.

Inbraak

Inbraak wordt het minst vaak vergeten. Van de geregistreerde slachtoffers van inbraak gaf 95 procent in de enquête op dat er in de afgelopen 5 jaar bij hen is ingebroken. 89 procent

⁸⁾ In de VM worden de vervolgvragen over de delicten alleen over het laatste delict gevraagd (zie figuur 3.2.1). Dit percentage is berekend op het aantal slachtoffers dat aangaf dat het delict één maal is voorgekomen in de 12 maanden. Het percentage is daarna doorgerekend naar het totaal van de aangiftes. Zie ook opmerking ¹⁾ onder tabel 3.3.1.

wist nog dat het in de afgelopen 12 maanden gebeurde en dat aangifte is gedaan. 80 procent⁸⁾ gaf aan dat er daadwerkelijk iets was gestolen uit de woning. Zij zijn dus in de VM overeenkomstig met het register gerekend tot 'slachtoffers van inbraak'. Inbraak blijkt ook qua tijdstip het best herinnerd: 80 procent wist nog in welke maand er is ingebroken. Ook bij inbraak liggen de cijfers die betrekking hebben op slachtofferschap in het huishouden slechts iets lager.

3.3.1 Geregistreerde delicten en hun opgave in de enquête

Soort delict dat in het politieregister is geregistreerd	Aantal personen als slachtoffer geregistreerd in politie-register in 12 maanden voorafgaande aan enquête	Opgave in enquête				
		slachtoffer geweest in de afgelopen 5 jaar	slachtoffer geweest in afgelopen 12 maanden...	... en maand zit maximaal 1 maand van de geregistreerde maand af	aanwijzing van wie het slachtoffer was stemt overeen met register ¹⁾	delict is bij politie gemeld ¹⁾²⁾
Respondent zelf geregistreerd slachtoffer	n	%				
Minstens één categorie	2 872	73,6	62,9	50,2	54,1	60,3
Poging tot inbraak	118	91,5	81,4	66,1		81,4
Inbraak	245	94,7	89,0	80,0		89,0
Autodiefstal (incl vracht/bestelauto)	24	83,3	75,0	66,7	66,7	70,8
Diefstal uit of vanaf auto	353	86,1	73,4	57,8	60,4	71,3
Diefstal andere voertuigen	63	81,0	65,1	50,8	54,9	63,1
Fietsdiefstal	506	93,9	84,8	66,6	73,9	83,4
Zakkenrollerij met geweld/ straatroof	26	73,1	69,2	53,8		69,2
Zakkenrollerij zonder geweld	138	81,2	72,5	56,5		70,0
Overige diefstal	613	31,5	23,0	14,7		19,6
Vernieling aan auto	307	82,7	71,7	53,7		64,3
Vernieling aan overige objecten	163	75,5	61,3	46,0		57,9
Mishandeling	112	76,8	67,9	57,1		63,4
Bedreiging	70	64,3	54,3	41,4		51,1
Zedenmisdrijven met of zonder geweld	12	33,3	25,0	16,7		25,0
Vervalsing bankpas/giropas/cheques						
Computercriminaliteit	18		44,4		44,4	38,1
Oplichting	87		36,8		34,2	31,5
Diefstal met geweld	17	64,7	52,9	52,9		52,9
Soort delict dat in het politieregister is geregistreerd						
Respondent of een huisgenoot geregistreerd slachtoffer						
Minstens één categorie	5 911	69,4	57,2	43,5	44,1	52,7
Poging tot inbraak	202	90,1	81,2	65,8		81,2
Inbraak	447	88,4	82,6	73,2		82,1
Autodiefstal (incl vracht/bestelauto)	61	65,6	52,5	45,9	37,7	50,9
Diefstal uit of vanaf auto	745	80,1	66,8	50,3	46,8	63,1
Diefstal andere voertuigen	151	78,8	60,9	41,7	45,9	58,5
Fietsdiefstal	1 267	89,7	76,1	55,9	61,3	71,5
Overige diefstal	1 497	33,7	24,5	14,8		20,2
Vernieling aan auto	630	77,5	66,2	48,4		57,3
Vernieling aan overige objecten	334	66,8	52,4	37,7		43,1
Vervalsing bankpas/giropas/cheques	1		100,0		100,0	0,0
Computercriminaliteit	37		29,7		26,7	20,8
Oplichting	164		30,5		25,7	20,1

¹⁾ Dit is berekend op het aantal slachtoffers dat aangaf dat het delict één maal is voorgekomen in de 12 maanden. Het percentage is daarna doorgerekend naar het totaal van de aangiftes.

²⁾ In het politieregister staat niet geregistreerd hoe de aangifte of melding is gebeurd en of er daadwerkelijk iets is ondertekend. Op het moment van analyse is ook onduidelijk hoe en of ondertekening een rol speelt bij de registratie. Daarom is de vraag over 'aangifte' hier niet geanalyseerd.

Autodiefstal

Er is een selectie gemaakt van aangiftes van autodiefstal, inclusief vracht- en bestelauto's. Indien in het politieregister de naam van de respondent als 'slachtoffer' is geregistreerd kan ervan uitgegaan worden dat het niet gaat om een bedrijfsauto, maar dat de auto op naam van de respondent zelf stond (of een huisgenoot ervan). Slechts 22 respondenten staan zelf geregistreerd als slachtoffer van autodiefstal. Zoals in eerder onderzoek opgemerkt kan er in een huishouden verwarring bestaan over wie de eigenaar van de auto is (Reep, 2011). Hier is bij de VM op ingespeeld door bij de openingsvraag te vragen naar een gestolen auto 'in het huishouden'. De 22 slachtoffers zouden deze vraag dus allemaal moeten bevestigen, maar slechts 83 procent doet dit ook en 75 procent zegt dat het in de afgelopen 12 maanden is gebeurd. Het gaat hier echter om een erg kleine groep slachtoffers wiens antwoorden zijn gecheckt. Indien auto's van huisgenoten erbij worden betrokken bevestigt slechts 66 procent de openingsvraag. Mogelijk speelt hier een veranderde huishoudsamenstelling een rol.

Diefstal uit of vanaf de auto

Van de respondenten van wie iets af of uit de auto is gestolen geeft 86 procent in de enquête op dat dit in de afgelopen 5 jaar is gebeurd, 73 procent kan zich herinneren dat het in de afgelopen 12 maanden is gebeurd. 71 procent⁸⁾ weet nog dat er aangifte van gedaan is.

Diefstal andere voertuigen

Slechts 63 respondenten hebben aangifte gedaan van diefstal van andere voertuigen dan de auto of de fiets. 65 procent geeft in de enquête op dat er in afgelopen 12 maanden een motorvoertuig is gestolen van iemand uit het huishouden. Een zeer klein deel van de aangiftes zal in de enquête echter niet opgegeven worden omdat het geen motorvoertuig betreft. In het register wordt bijv. geen onderscheid gemaakt tussen 'motor-' en 'niet-motorvoertuigen'. Zo zouden aangiftes van bijv. diefstal van een roeiboot ook in de selectie kunnen zitten. Deze betreffen waarschijnlijk geen substantiële groep.

Fietsdiefstal

Opvallend is het relatief grote aandeel slachtoffers van fietsdiefstal dat dit ook in de enquête meldt. 94 procent zegt dat een fiets in het huishouden is gestolen in de afgelopen 5 jaar, 85 procent zegt dat dit ook in de afgelopen 12 maanden is gebeurd. 83 procent⁸⁾ zegt dat dit ook bij de politie is gemeld. Bij 74 procent betrof het volgens het slachtoffer de eigen fiets. Deze hoge percentages zouden deels verklaard kunnen worden doordat fietsdiefstal een veelvoorkomend delict is. De kans dat de respondent op een andere fiets doelt dan de geselecteerde uit de aangifte is dus aanwezig.

Zakkenrollerij zonder geweld

Respondenten die slachtoffer zijn geweest van zakkenrollerij zonder geweld geven in 81 procent van de gevallen op dat ze in afgelopen 5 jaar gerold zijn, 73 procent zegt dat dit in de afgelopen 12 maanden plaats heeft gevonden. Volgens 72 procent⁸⁾ is er inderdaad geen geweld gebruikt.

Overige diefstal

Slechts 32 procent van de slachtoffers van overige diefstal bevestigt dat er in afgelopen 5 jaar iets gestolen is, 23 procent zegt dat dit in de afgelopen 12 maanden is gebeurd. Overige diefstal is een nogal brede categorie (zie bijlage D) waar relatief veel respondenten volgens het register slachtoffer van zijn geweest. Onder deze categorie vallen bijvoorbeeld ook diefstal van een dier, en diefstal uit school, maar ook diefstal uit woning (officieel dus geen

inbraak). Bij de vraagstelling in de VM wordt als voorbeelden 'kleding uit een kleedruimte of tent', 'gereedschap uit een boot' of 'spullen uit de tuin' genoemd. Niet alle respondenten wiens hond gestolen is zullen deze vraag bevestigen. Daarnaast kan diefstal uit woning door een respondent misschien bij inbraak opgegeven worden.

Vernieling aan auto

Vernieling van/aan de auto wordt in de VM niet als aparte hoofdcategorie gevraagd, maar valt onder de vraag of er 'iets' moedwillig vernield of beschadigd is zonder dat daarbij iets werd gestolen. Alle geregistreerde slachtoffers van vernieling aan auto zouden deze vraag moeten bevestigen; 83 procent geeft op dat dit in de afgelopen 5 jaar is gebeurd, 72 procent dat dit in de afgelopen 12 maanden is gebeurd. Bij de vervolgvragen wordt gevraagd wat er vernield was. Van de geregistreerde slachtoffers doelde 68 procent⁸⁾ hier inderdaad op vernieling van een auto.

Vernieling aan overige objecten

Bij de politie vallen alle vernielingen die niet aan de auto hebben plaatsgevonden onder 'overige objecten'. In de VM zegt 76 procent van de geregistreerde slachtoffers van vernieling van overige objecten slachtoffer te zijn van vernieling in de afgelopen 5 jaar, 61 procent vond plaats in de afgelopen 12 maanden en 55 procent⁸⁾ bedoelde inderdaad vernieling van iets anders dan de auto.

Mishandeling

Van de respondenten die geregistreerd slachtoffer waren van mishandeling geeft 77 procent dit op als gebeurd zijnde in de afgelopen 5 jaar, volgens 68 procent gebeurde dit in de afgelopen 12 maanden en 63 procent⁸⁾ gaf aan dat het daadwerkelijk om mishandeling ging en niet slechts een bedreiging betrof.

Bedreiging

Slechts een klein aantal, 70, respondenten heeft aangifte gedaan van bedreiging. 64 procent van hen gaf aan in de afgelopen 5 jaar zelf slachtoffer te zijn geweest van mishandeling of dreiging daartoe, volgens 54 procent gebeurde dat in de afgelopen 12 maanden. 45⁸⁾ procent zegt ook dat het bleef bij bedreiging.

Oplichting

Ook van oplichting hebben weinig respondenten aangifte gedaan, slechts 87. Van hen geeft 37 procent in de VM op dat iemand uit het huishouden slachtoffer is geweest van koop- en verkoopfraude in de afgelopen 12 maanden, 34 procent⁸⁾ geeft aan zelf het slachtoffer te zijn geweest. In de VM wordt alleen gevraagd naar koop- en verkoopfraude. Maar oplichting kan ook andere vormen van criminaliteit betreffen. Dit kan het lage percentage overeenstemming verklaren.

Er is enige discussie mogelijk over hoeveel procent van de delicten er 'dus' inderdaad wordt opgegeven. Is het delict dat de respondent opgeeft wel het geregistreerde delict dat gecheckt wordt? Gaan we alleen uit van het percentage dat volgens de respondent in afgelopen 12 maanden is gebeurd. Of moet de respondent ook de 'goede maand' opgegeven hebben voor een 'match'? Of moet de match nog strikter en moet de respondent ook op hebben gegeven dat er aangifte van gedaan is en/of dat hij zelf het ook het slachtoffer was. In het vervolg van deze nota is gekozen voor het percentage geregistreerde slachtoffers dat in de enquête een delict van hetzelfde soort opgeeft dat naar eigen zeggende in de afgelopen

12 maanden is gebeurd. De respondent kan zich namelijk vergissen in de maand, kan niet meer weten of er aangifte is gedaan en ook over de aanduiding van het 'slachtoffer' kan de respondent van mening verschillen met de politie (zie voetnoot 6). De vervolgantwoorden op of er daadwerkelijk iets gestolen is (bij inbraak en zakkenrollerij) en of er geweld is gebruikt (bij zakkenrollerij) hebben een hoge mate van overeenkomst en worden verder ook buiten beschouwing gelaten.

Het percentage delicten dat wordt gerapporteerd in de VM hangt sterk samen met het soort delict. Inbraak en fietsdiefstal lijken het best te worden opgegeven, geweldsdelicten het minst. Een groot deel van de verschillen zal echter verklaard worden door verschil in classificatie tussen beide bronnen. De categorieën zijn zo goed mogelijk gematched, maar dan nog kunnen er tot de wat vager of breder omschreven registercategorieën andere delicten behoren dan waar in de VM naar wordt gevraagd. Dit speelt vooral bij registertermen als 'andere voertuigen', 'overige diefstal', 'overige objecten', 'computer-criminaliteit' en 'oplichting'. Daarnaast kunnen delicten door de politie onder een andere noemer geregistreerd worden dan wat de respondent eronder verstaat⁹⁾. De matches bij deze analyse hadden dan ook ruimer genomen kunnen worden door ook de in enquête opgegeven delicten die er enigszins op lijken als 'correct' mee te tellen¹⁰⁾. Het kan echter nooit met zekerheid te zeggen zijn of het slachtoffer in de enquête een andere definitie heeft gehanteerd dan de politie. Hier zijn dan verder ook geen schattingen naar gedaan.

3.4 Gemist naar responsmodus en persoonskenmerken

Uit paragraaf 3.3 blijkt dat veel bij de politie geregistreerde delicten niet worden opgegeven in de VM. Dit blijkt sterk afhankelijk van het soort delict. De koppeling van geregistreerde slachtoffers aan de VM is zo strikt gebeurd (alleen unieke combinaties van geslacht, geboortedatum en postcode zijn gekoppeld) dat aangenomen kan worden dat deze respondenten toch echt daadwerkelijk als slachtoffer bij een aangifte geregistreerd zijn. Hoe kan het slachtoffer een vrij recent meegemaakt delict dan toch 'vergeten' zijn in de enquête?

Zoals in paragraaf 3.3 al opgemerkt kan er bij een aantal delictsoorten sprake zijn van een classificatieverschil of een meningsverschil over wat er is gebeurd. Daarnaast is het uiteraard mogelijk dat de respondent het delict niet wil opgeven in de enquête. Dit zal relatief vaak het geval zijn bij sterk beladen delicten (zoals zedendelicten) of delicten waarbij men bang is voor repercussie (geweldsdelicten). Minder voor de hand liggende oorzaken zijn dat de vraag in de VM te moeilijk of te omslachtig is gesteld, of voor meerdere interpretaties vatbaar. Daarnaast kan het voorkomen dat de enquête door iemand anders ingevuld is dan de aangeschreven persoon, waardoor het geregistreerde slachtoffer dus niet de enquête invult. Aan de kant van het register is het verder nog mogelijk dat er sprake is van valse aangifte of een typefout door de politie bij de categorisering. Wellicht heeft de respondent alleen de aangifte gedaan voor een ander slachtoffer en heeft de politie de respondent onterecht zelf als slachtoffer geregistreerd.

⁹⁾ In eerder onderzoek (Reep, 2008) is een aantal cases gedetailleerd bestudeerd. Daarbij bleek bijvoorbeeld dat 'fietsdiefstal' ook omschreven kan worden als 'diefstal uit tuinhuisje'. Ook wordt 'bedreiging' door elkaar gehaald met 'mishandeling', of 'diefstal overige goederen' met 'zakkenrollerij'.

¹⁰⁾ Bij eerder onderzoek naar fietsdiefstal (Reep, 2011) is nagegaan of registerslachtoffers die geen fietsdiefstal in de enquête opgaven wél een ander delict opgaven dat in dezelfde maand plaatsvond. Dit kwam echter nauwelijks voor. Maar bij fietsdiefstal zal dan ook niet vaak een meningsverschil bestaan over wat er is gebeurd.

De validiteit van het beantwoorden van de vragen kan ook samenhangen met bepaalde kenmerken van de respondent. Niet-westerse respondenten hebben misschien problemen met de taal, respondenten met weinig tijd zullen de vraag wellicht vluchtig lezen en slordig beantwoorden. En tot slot kan misschien ook de mode van invullen, online of schriftelijk, een rol spelen. Een aantal persoonskenmerken is in relatie gebracht met de validiteit van het antwoord op de slachtoffervragen. Hierbij is rekening gehouden met de onderlinge samenhang tussen de kenmerken. Onderzocht is de samenhang met geslacht, leeftijd, herkomst en aantal personen waaruit het huishouden bestaat. Verder is ook gekeken naar de modus waarmee is gerespondeerd. Wegens de beperkte omvang van het aantal aangiftes kon de relatie tussen validiteit en achtergrondkenmerken niet voor de delicten afzonderlijk onderzocht worden. Uit de analyse op het totaal aantal aangiftes blijkt geen significant verband tussen persoonskenmerken of mode waarmee de enquête is beantwoord en correctheid van opgave in de enquête (zie bijlage G).

3.5 Effect van missers op de VM schattingen

Relatief veel geregistreerde delicten worden in de enquête niet opgegeven. De schattingen van slachtofferschap door de VM zullen hierdoor dus worden onderschat. De mate hiervan hangt echter sterk van het soort delict af. Uit voorgaande analyses blijkt niet dat persoonskenmerken invloed hebben op de mate van onderschatting, noch het feit of de enquête online of op papier is ingevuld. Om het 'netto' effect van het niet opgeven van delicten op de VM schattingen weer te geven, en te corrigeren voor eventuele regionale verschillen, is toch het percentage 'gemiste' delicten berekend na weging. Tabel 3.5.1 geeft het gewogen percentage correct opgegeven delicten weer per delictsoort, alleen voor de aangiftes waarbij de respondent zelf als slachtoffer is geregistreerd. Hieruit blijkt dat het gewogen percentage bij de meeste delicten inderdaad nauwelijks afwijkt van het ongewogen percentage. De berekeningen zijn voor de meeste delicten helaas op erg kleine aantallen gebaseerd, de betrouwbaarheidsmarges zijn dusdanig groot dat er geen harde conclusies getrokken kunnen worden.

Van het totaal aantal in het politieregister geregistreerde respondenten geeft 63 procent ook in de enquête een delict op dat zeer waarschijnlijk het geregistreerde delict betreft. Dit lage percentage zal voor een groot deel verklaard worden door de vaak bredere categorieomschrijvingen in de politieregisters. Bij de afgebakende en duidelijk gespecificeerde categorieën zoals inbraak, autodiefstal en fietsdiefstal ligt het percentage dan ook hoger. Ze geven slachtoffers van fietsdiefstal in 85 procent van de gevallen een fietsdiefstal op in de enquête. Uit eerder onderzoek naar fietsdiefstal (Reep, 2011) bleek dat 80 procent van de geregistreerde aangiftes werd opgegeven in de Veiligheidsenquête (Veiligheidsmonitor Rijk of Integrale Veiligheidsmonitor). Deze cijfers liggen dicht bij elkaar in de buurt.

De bevindingen over de mate waarin slachtofferschap door de VM wordt onderschat doordat delicten gemist worden moeten enigszins genuanceerd worden doordat de analyses alleen betrekking hebben op geregistreerde delicten. Het is aannemelijk dat respondenten delicten waarvan ze aangifte hebben gedaan minder snel zullen vergeten dan delicten waarvan ze geen aangifte hebben gedaan. Vooral bij niet-aangifteplichtige delicten zal de totale onderrapportage door de respondenten dus wellicht groter zijn dan hier beschreven. Dit kan echter niet onderzocht worden omdat er geen andere bronnen zijn over niet aangegeven delicten dan de slachtoffers zelf.

3.5.1 Aandeel van de geregistreerde slachtoffers dat slachtofferschap 'in de afgelopen 12 maanden' in de enquête opgeeft, vóór en na weging

	Aantal geregistreerd	%	Gewogen %	95% Btbhmargin
Minstens één categorie	2 817	63,0	63,1	2,4
Poging tot inbraak	114	81,6	83,8	10,6
Inbraak	238	88,7	89,4	4,7
Autodiefstal (incl. vracht/bestelauto)	24	75,0	71,7	24,5
Diefstal uit of vanaf auto	351	73,2	74,1	6,1
Diefstal andere voertuigen	62	66,1	61,1	15,8
Fietsdiefstal	498	84,9	85,9	3,7
Zakkenrollerij met geweld/ straatroof	26	69,2	63,4	24,0
Zakkenrollerij zonder geweld	137	73,0	75,3	8,7
Overige diefstal	599	23,0	22,6	4,6
Vernieling aan auto	304	71,7	71,6	6,3
Vernieling aan overige objecten	160	61,3	58,3	10,0
Mishandeling	106	68,9	72,3	9,6
Bedreiging	67	53,7	60,6	13,5
Zedenmisdriven met of zonder geweld	12	25,0	33,7	31,5
Computercriminaliteit	18	44,4	58,2	25,9
Oplichting	85	36,5	42,5	13,8
Diefstal met geweld	16	56,3	60,0	27,3

Capi respondenten doen niet mee met de VM. In deze tabel worden ze dus ook niet meegenomen, daarom komen de ongecorrigeerde percentages niet exact overeen met de cijfers in tabel 3.3.1.

3.6 Vergelijking met de Veiligheidsmonitor Rijk

Ook uit eerder onderzoek bij de VMR kwam naar voren dat respondenten relatief weinig delicten opgeven in de enquête (Reep, 2008). De rapportage was zelfs kleiner; slechts 52 procent van de geregistreerde slachtoffers rapporteerden het delict in de telefonisch-, of face-to-face afgenomen enquête, 42 procent gaf op dat er aangifte van gedaan is. Ondanks de forse betrouwbaarheidsmarges bij de afzonderlijke delictsoorten blijkt voor alle soorten te gelden dat de onderrapportage in de VMR groter is dan in de VM.

Ook buiten het CBS is onderzoek verricht op kleinere schaal (Averdijk en Elffers, 2012). Zij vonden dat 52 procent van de geregistreerde slachtoffers het delict met een aangifte rapporteerden in de slachtofferenquête. Dit onderzoek verschilt echter enigszins in manier van aanpak met de VM analyse. Het grootste verschil is dat niet op soort delict is gekoppeld, waardoor de gerapporteerde aangifte in een aantal gevallen de verkeerde aangifte zal betreffen. Daarnaast werd de door hen bestudeerde enquête telefonisch afgenomen en heeft hun onderzoek betrekking op Amsterdamse aangiftes, een selectieve populatie met mogelijk een andere samenstelling van soorten delicten. Echter, bij de VM blijkt dat bij nagenoeg alle delictsoorten meer dan 52% van de geregistreerde delicten in de enquête opgegeven werd.

4. Slachtoffer volgens enquête, maar niet volgens register

4.1 Inleiding

Personen die in de enquête opgeven dat ze aangifte hebben gedaan van een delict zouden als slachtoffer van dat delict teruggevonden moeten kunnen worden in het politieregister. Dit zal echter niet altijd het geval zijn, mogelijk omdat de politie het delict niet, of 'anders' heeft geregistreerd, of de persoonsgegevens van het slachtoffer niet goed heeft geregistreerd. Maar ook zal het delict niet altijd plaats hebben gevonden zoals de respondent het opgeeft. Respondenten kunnen de vraag niet hebben begrepen of snel/slordig gelezen of zich het delict als korter geleden herinneren dan in werkelijkheid het geval was. Daarnaast is het misschien niet voor alle respondenten duidelijk of ze echt een 'proces verbaal' hebben ondertekend. Wellicht is er in sommige gevallen zelfs sprake van een sociaal wenselijk antwoord indien een respondent denkt dat het eigenlijk zijn plicht is om aangifte te doen. In deze paragraaf wordt zo goed mogelijk in kaart gebracht wat de omvang is van het aantal in het politieregister teruggevonden delicten. De overeenkomst tussen enquêteopgave en register wordt onderzocht per delictsoort. Daarnaast wordt geanalyseerd in hoeverre de manier van aangifte, mode van enquêteren en bekende respondentkenmerken een rol spelen. De resultaten worden vergeleken met het eerder uitgevoerde onderzoek op de VMR (Reep, 2008).

4.2 Methode

Onderzocht is of respondenten die in de enquête opgaven slachtoffer te zijn geweest van een delict inderdaad met dat delict zijn geregistreerd in het politieregister. Hierbij zijn alleen de delicten betrokken die volgens de respondent bij enquêtering in 'afgelopen jaar'¹¹⁾ en in Nederland hebben plaatsgevonden, waarvan aangifte is gedaan bij de politie én waarvan de respondent zelf het slachtoffer was. Deze respondenten zijn gekoppeld aan het politieregister om te kijken of, wanneer en met wat voor soort delict ze zijn geregistreerd (zie bijlage A voor de beschrijving van de koppeling). Alleen de registers van de jaren 2010 t/m 2012 zijn in deze analyse betrokken. In eerder onderzoek naar autodiefstallen (Reep, 2011) is wel veel verder terug in de tijd gezocht. Bij veelvoorkomende delicten is de kans echter groter dat een andere aangifte gevonden wordt, daarom is hier bij alle delictsoorten tot maximaal 24 maanden terug gezocht in de registers.

Omdat de politie een andere categorie-indeling hanteert dan de VM moesten bij een aantal delicten de registercategorieën die als 'correct' worden geteld vrij ruim worden genomen om er zeker van te zijn dat alle correcte opgaven gedekt zijn. Tabel 4.2.1 geeft per hoofdcategorie van de VM de GIDS-categorieën die als 'correct' zijn geteld. In bijlage H worden de bijbehorende registratiecategorieën uitgebreid weergegeven. Naast de categorieën die als correct zijn geteld is bij een aantal delictsoorten ook een bredere indeling bekeken waarbij

¹¹⁾ In de enquête wordt gevraagd of het delict ook in de afgelopen 12 maanden is gebeurd en een vervolgvraag vraagt naar de exacte maand(en) waarin dit geweest is. Bij deze analyse zijn alle aangiftes meegenomen waarbij de respondent opgaf dat het in de afgelopen 12 maanden is gebeurd, ongeacht de exacte maanden die werden aangevinkt.

de categorieën meegenomen zijn die niet exact correct zijn, maar er wel mee bedoeld zouden kunnen zijn geweest. Hierbij heeft de politie dus een registratiefout gemaakt, of de respondent heeft de vraag verkeerd beantwoord. Deze zijn in bijlage H weergegeven met (ruim).

4.2.1 Hoofdcategorieën uit de VM met welke GIDS categorieën hieronder kunnen vallen

Vmsoort	CIP categorieën die hiertoe kunnen behoren
Poging tot inbraak	Poging tot inbraak (al dan niet met geweld)
Inbraak	Inbraak (al dan niet met geweld)
Autodiefstal	Diefstal auto/vracht/bestelauto, inbraak garage (al dan niet met geweld)
Diefstal uit of vanaf auto	Diefstal uit of vanaf auto, inbraak, diefstal uit garage (al dan niet met geweld)
Diefstal andere motorvoertuigen	Diefstal andere voertuigen, inbraak garage (al dan niet met geweld)
Fietsdiefstal	Fietsdiefstal, inbraak, diefstal uit garage (al dan niet met geweld)
Zakkenrollerij met geweld	Zakkenrollerij, overige eenvoudige diefstal, straatroof
Zakkenrollerij zonder geweld	Zakkenrollerij, overige eenvoudige diefstal, straatroof
Overige diefstal	Overige diefstal (al dan niet met geweld)
Vernieling aan auto	Vernieling van/aan auto
Vernieling aan overige objecten	Vernieling overige objecten
Aangevallen/mishandeld	Mishandeling, overval, diefstal of inbraak met geweld
Bedreigd met aanvallen /mishandelen	Chantage, afpersing, bedreiging
Geweld met seksuele bedoelingen	Alle zedenmisdriven
Identiteitsfraude voor financieel gewin	Vervalsing bankpas/giropas/cheques, computercriminaliteit, overige fraude/bedrog
Hacken	Computercriminaliteit, overige fraude, overig bedrog, vervalsingen overig
Koop- en verkoopfraude	Oplichting, heling, afpersing, overige diefstal
Cyberpesten	Computercriminaliteit, chantage, afpersing, bedreiging, seksueel misbruik kinderen, kinderpornografie

De categorie 'diefstal met geweld' valt onder zakkenrollerij of mishandeling en wordt bij deze analyse niet afzonderlijk gecheckt. Zie ook bijlage H voor de uitgebreide indeling.

Bij de analyse of en hoe de respondent is geregistreerd worden 6 resultaatcategorieën geformeerd, te weten:

1. correct: respondent is geregistreerd met de juiste delictsoort in de 12 maanden voorafgaande aan enquête
2. niet exact juiste soort: niet 1, maar respondent is geregistreerd met een delict dat bedoeld zou kunnen zijn in de 12 maanden voorafgaande aan enquête (zie definitie 'ruim' in bijlage H)
3. forward telescoping: niet 1 of 2, maar respondent is geregistreerd met de juiste delictsoort maar langer dan 12 maanden en korter dan 2 jaar geleden
4. huisgenoot: niet 1, 2 of 3, maar een huisgenoot is geregistreerd met de juiste delictsoort in de 12 maanden voorafgaande aan enquête*
5. heel ander delict: niet 1, 2, 3 of 4, maar respondent is geregistreerd met een heel ander delict in de 12 maanden voorafgaande aan enquête en dit delict ligt niet verder dan 3 maanden van de opgegeven maand in de enquête af
6. niets gevonden

Verder zijn de volgende regels gehanteerd:

- indien de respondent in de enquête heeft opgegeven dat het delict gelijktijdig met een ander delict heeft plaatsgevonden en het delict zelf is niet geregistreerd, dan wordt ook gekeken of, en hoe, dat 'andere' delict is geregistreerd

- indien de respondent de vragen naar 'afgelopen 12 maanden' en de exacte maandopgave inconsistent heeft beantwoord in relatie tot de enquêtedatum, is ervan uitgegaan dat een registratie in de afgelopen 12 maanden moet zijn geweest
- geregistreerde delicten met melddatum ná enquêtedatum worden niet meegeteld
- bij delicten die het hele huishouden betreffen wordt bij alle categorieën ook een registratie van huisgenoten meegenomen en vervalt categorie 4
- er is geen onderscheid gemaakt tussen registratie als aangever of slachtoffer

4.3 Identificering geregistreerde slachtoffers

Bij de zoektocht naar de VM-slachtoffers in het politieregister is de kans op een match mede afhankelijk van de mogelijkheden voor het CBS om de geregistreerde slachtoffers te identificeren. De politie levert van de slachtoffers geen BSN-nummers aan het CBS en het identificeren van de slachtoffers moet daarom gebeuren door koppeling aan de gemeentelijke basisadministratie op grond van postcode(6 posities), geboortedatum en geslacht (zie bijlage A).

Ruim 15 procent van de geregistreerde slachtoffers kon niet door het CBS geïdentificeerd worden. Dit zou kunnen omdat de combinatie van geboortedatum, geslacht en postcode van de respondent niet uniek is in de gemeentelijke basisadministratie of omdat de combinatie helemaal niet voorkomt. Dit laatste is het geval bij niet-Nederlands-ingezetenen of bij registratiefouten.

Tabel 4.3.1 geeft per delictsoort weer hoeveel procent van de geregistreerde slachtoffers/aangevers geïdentificeerd kon worden. Dit percentage wisselt licht per delictsoort en ligt tussen de 79 en 87 procent. Het verschil tussen de soorten delicten kan te maken hebben

4.3.1 Aandeel van de geregistreerde slachtoffers/aangevers in GIDS van 2010/2011/2012 dat gekoppeld kon worden aan de gemeentelijke basisadministratie

	Aantal personen geregistreerd in 2010 t/m 2012 ¹⁾	Gekoppeld (%)
Totaal	5 302 653	84,4
Poging tot inbraak	73 129	86,8
Inbraak	179 734	85,5
Autodiefstal	76 037	85,5
Diefstal uit of vanaf auto	395 798	85,0
Diefstal andere motorvoertuigen	109 543	85,0
Fietsdiefstal	391 354	86,9
Zakkenrollerij met geweld	495 790	83,3
Zakkenrollerij zonder geweld	496 815	83,3
Overige diefstal	1 111 868	84,5
Vernieling aan auto	211 039	86,5
Vernieling aan overige objecten	203 928	84,8
Aangevallen/mishandeld	240 091	83,2
Bedreigd met aanvallen /mishandelen	94 764	81,8
Geweld met seksuele bedoelingen	22 258	86,0
Identiteitsfraude voor financieel gewin	461 355	84,2
Hacken	191 394	83,0
Koop- en verkoopfraude	440 995	84,3
Cyberpesten	106 761	82,5

¹⁾ Zowel slachtoffers als aangevers, bij één delict kunnen dus meerdere personen betrokken zijn en meegenomen zijn in deze tabel. Sommige delicten kunnen tot meerdere GIDScategorieën behoren en worden dan ook bij beide categorieën geteld.

met de verschillende aangiftemogelijkheden die niet voor alle soorten hetzelfde zijn. De manier van aangifte zal invloed hebben op de nauwkeurigheid van registratie. Dit kan echter niet onderzocht worden omdat de aan het CBS geleverde politiegegevens geen inzicht geven in op welke manier de aangiftes zijn gedaan.

4.4 In register getraceerde delicten

De respondenten van de VM geven in de enquête in totaal 8 579 aangiftes op uit de 'afgelopen' 12 maanden. Hiervan is 28 procent correct teruggevonden in GIDS (tabel 4.4.1). Bij 5 procent is wel een aangifte in die periode geregistreerd die qua delictsoort erop lijkt, maar waar in de VM niet exact naar gevraagd werd. Nog eens 10 procent van de aangiftes is geregistreerd langer dan 12 maanden vóór enquêtering, de respondent heeft zich hierbij de datum van het delict 'te recent' herinnerd. Bij 4 procent betrof het slachtoffer waarschijnlijk een huisgenoot van de respondent en bij nog eens 4 procent is het slachtoffer wel geregistreerd in ongeveer dezelfde maand als in de enquête is opgegeven, maar met een heel ander delict dan waar naar gevraagd is.

Het aantal delicten dat getraceerd kon worden in GIDS hangt sterk af van de delictsoort (tabel 4.4.1). Omdat iedere delictsoort zijn eigen kanttekeningen heeft worden ze weer apart besproken. Delicten waar te weinig respondenten aangifte van hebben gedaan voor een betrouwbare analyse worden niet apart besproken.

Bij deze resultaten moet in gedachte gehouden worden dat een aantal wél geregistreeerde delicten niet konden worden getraceerd omdat het slachtoffer niet geïdentificeerd kon worden (zie paragraaf 4.3). Hiervoor wordt ook zo goed mogelijk gecorrigeerd. Daarnaast is het zo dat het CBS alleen de geregistreeerde misdrijven van de politie ontvangt. Indien een delict volgens de politie een overtreding betreft- en dat is misschien bij zeer lichte delicten het geval- kan deze sowieso niet teruggevonden worden.

Poging tot inbraak

Van de door de respondenten opgegeven inbraken waarbij niets is gestolen kon 30 procent correct getraceerd worden. Bij 7 procent is een echte inbraak geregistreerd of een delict dat erop lijkt (zie bijlage H)¹²⁾. Nog eens 9 procent is wel als inbraakpoging geregistreerd, maar langer dan 12 maanden geleden. Bij 13 procent is een heel ander delict geregistreerd. Bij 41 procent van de inbraakpogingen is het slachtoffer helemaal niet geregistreerd.

Inbraak

Een op de drie inbraken is correct teruggevonden in het politieregister. Bij 15 procent is door de politie een delict geregistreerd dat erg dicht bij inbraak in de buurt komt, zoals 'diefstal uit woning (geen inbraak)' en 'inbraak of diefstal uit garage/schuur/tuinhuis'. Nog eens 10 procent van de inbraken is teruggevonden, maar langer dan een jaar geleden. En bij 6 procent is het slachtoffer wel geregistreerd maar met een heel ander delict.

Autodiefstal

Slechts 16 procent van de in de VM gerapporteerde autodiefstallen kon correct in het register teruggevonden worden. Van 9 procent is een aangifte gevonden van diefstal van een ander voertuig in de juiste periode of diefstal uit de auto. Van nog eens 6 procent is wel

¹²⁾ Bij de definitie van wel/niet poging zit echter mogelijk enige ruis (zie voetnoot bij tabel 2.4.1).

een autodiefstal geregistreerd, maar langer dan 12 maanden geleden. Bij 4 procent blijkt de auto van een huisgenoot gestolen. Van 63 procent is niets teruggevonden. Ook bij de IVM is uitvoerig onderzocht in hoeverre door de respondenten opgegeven autodiefstallen inderdaad waren gebeurd (Reep, 2011). Daarbij kon 26 procent correct getraceerd worden in het politie-, of RDWregister, waarvan 18 procent alleen in het politieregister. Bij de IVM had een groter deel van de slachtoffers betrekking op diefstal uit de auto dan bij de VM. Ondanks de beschikking over een extra register kon ook bij de IVM van een groot deel (40 procent) van de gerapporteerde autodiefstallen niets teruggevonden worden. Een kleine groep slachtoffers is destijds telefonisch opnieuw benaderd om de reden hiervan te achterhalen. Daaruit kwamen (niet geregistreerde) redenen naar voren dat een deel slechts een poging betrof, of de diefstal van een tractor of diefstal vanaf de auto was opgegeven.

Diefstal uit of vanaf de auto

Van de gerapporteerde diefstallen uit de auto kon 23 procent correct getraceerd worden. Van 7 procent werd een delict gevonden dat ermee bedoeld kan zijn. Bij 10 procent is het voorval langer dan een jaar geleden. Van 51 procent van de slachtoffers is helemaal niets geregistreerd.

Diefstal andere motorvoertuigen

De respondenten die opgaven dat een ander motorvoertuig is gestolen konden in 19 procent van de gevallen correct getraceerd worden. In 5 procent van de gevallen was langer dan een jaar geleden een motorvoertuig gestolen, in 7 procent van de gevallen betrof het een voertuig van een huisgenoot en in 10 procent een heel ander delict.

Fietsdiefstal

Bij de fietsdiefstallen is een relatief groot deel correct geregistreerd, namelijk 32 procent. Bij 11 procent is langer dan een jaar geleden aangifte gedaan van een gestolen fiets, bij 8 procent bleek een huisgenoot het slachtoffer te zijn. Fietsdiefstal is echter een veel voorkomend delict en bij deze analyse is het dan ook mogelijk dat een andere fiets is getraceerd dan de fiets die de respondent in de enquête heeft bedoeld. Het aandeel 'correct' getraceerde diefstallen ligt in dezelfde orde van grootte als bij de IVM (Reep, 2012).

Zakkenrollerij

Van de opgegeven zakkenrollerijen zonder geweld is 33 procent correct getraceerd. Nog eens 9 procent bleek langer dan een jaar geleden te zijn gebeurd en bij 6 procent was een huisgenoot het slachtoffer. Waarschijnlijk betrof zo'n 4 procent een heel ander delict.

Overige diefstal

Bij 37 procent van de respondentenslachtoffers van overige diefstal heeft iemand uit het huishouden volgens de politie aangifte gedaan van enige vorm van diefstal. Dit relatief hoge percentage getraceerde delicten moet hier echter enigszins genuanceerd worden. Overige diefstal betreft namelijk een breed scala aan goederen (bijlage H). Daarbij is deze vraag ook alleen op huishoudniveau gesteld. De kans dat een ander delict is getraceerd dan die de respondent bedoelde is om deze redenen groter dan bij de andere delictsoorten.

Vernieling aan auto

Van de in de enquête opgegeven vernielingen aan auto's kon 23 procent correct getraceerd worden. Bij 5 procent is een delict geregistreerd dat bedoeld zou kunnen zijn, 10 procent heeft eerder plaatsgevonden. Bij 6 procent betrof het de auto van een huisgenoot.

Vernieling aan overige objecten

Bij een kwart van de opgegeven vernielingen aan overige objecten is een aangifte geregistreerd die correct zou kunnen zijn. Echter, ook 'overige objecten' kan een groot aantal objecten betreffen en de kans dat de getraceerde delicten niet de delicten betreffen die bedoeld zijn in de enquête is relatief groot.

Aangevallen/mishandeld of bedreiging daarmee

Een derde van de respondenten die aangifte hebben gedaan van mishandeling is correct getraceerd in het politieregister. Acht procent is langer dan 12 maanden voor enquêtering geregistreerd, bij 5 procent was waarschijnlijk een huisgenoot het slachtoffer.

De aangiftes van de respondenten waarbij het bij een bedreiging bleef konden veel minder goed getraceerd worden. Slechts 16 procent is correct teruggevonden. Mogelijk heeft een aantal respondenten anoniem aangifte gedaan. Noot: bij dreiging met aanvallen/mishandeling is geen ruime GIDScategorie gedefinieerd. De 0,4 procent betreft hier een delict dat volgens de respondent tegelijk plaatsvond met diefstal uit de auto, waarbij in het register 'vernieling van auto' is teruggevonden.

Identiteitsfraude voor financieel gewin

De politie heeft geen aparte categorie voor alle vormen van identiteitsfraude die in de VM zijn bevraagd. Identiteitsfraude via internet of 'op een andere manier' wordt waarschijnlijk geregistreerd bij de algemene categorieën computercriminaliteit of 'overig' bedrog/fraude/vervalsingen/eenvoudige diefstal. Er worden dus bij deze analyse veel soorten als 'correct' geteld. Van de respondenten die opgeven dat ze slachtoffer zijn geweest van identiteitsfraude voor financieel gewin is 33 procent correct teruggevonden. Bij 2 procent lijkt sprake te zijn geweest van een delict dat er op lijkt. Bij 12 procent is de fraude langer dan een jaar geleden gedateerd. En bij 5 procent betrof het slachtoffer waarschijnlijk een huisgenoot.

Koop en verkoopfraude

Opvallend zijn de zeer slecht te traceren aangiftes van koop- en verkoopfraude. Van 86 procent kon helemaal niets teruggevonden worden. Slechts 8 procent is correct getraceerd.

Cyberpesten

Van cyberpesten kan niet direct aangifte worden gedaan bij de politie, behalve als het om een serieuze belediging, bedreiging of chantage betreft. In de VM geven 119 respondenten, van uiteenlopende leeftijden, op dat ze aangifte hebben gedaan van cyberpesten. Van de respondenten die opgeven hiervan aangifte te hebben gedaan kan slechts 6 procent correct teruggevonden worden. Bij cyberpesten is het denkbaar dat het niet om een misdrijf maar om een overtreding ging. Geregistreeerde overtredingen worden niet aan het CBS geleverd.

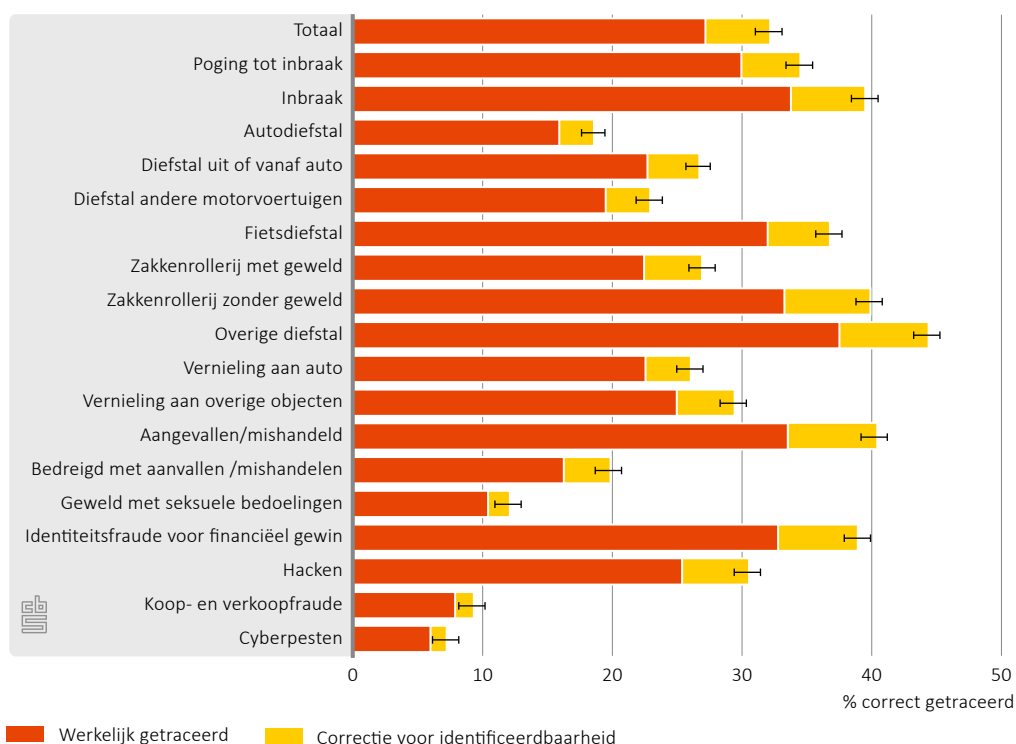
Slechts een minderheid van de aangiftes die de respondenten rapporteerden kon correct teruggevonden worden in het politieregister. Dit ligt voor een deel aan het niet kunnen identificeren van de GIDSlachtoffers. Slechts ongeveer 85 procent van de slachtoffers in de politieregistratie kon immers door het CBS geïdentificeerd worden (zie paragraaf 4.3). Figuur 4.4.2 geeft per delictsoort het aandeel correct getraceerde VMaangiftes, opgehoogd met het percentage dat niet geïdentificeerd is. Het werkelijke percentage dat geregistreerd is zal tussen de gemeten en de opgehoogde waarde liggen. Een deel van de niet te identificeren slachtoffers betreft namelijk 'niet Nederlands ingezetenen' en deze worden niet geënquêteerd.

4.4.1 In enquête opgegeven aangiftes en wat is ervan teruggevonden in GIDS, excl correctie voor niet-identificatie

	Aantal respondenten dat aangifte ¹⁾ heeft gedaan	Getraceerd in politieregister					
		correct	niet exact juiste soort	telescoping	huisgenoot	heel ander delict	niets gevonden
		n	%	%	%	%	%
Totaal	8 698	27,6	4,6	9,5	3,7	4,4	50,3
Poging tot inbraak	626	29,9	7,2	8,9		12,6	41,4
Inbraak	1 030	33,7	14,6	9,9		5,9	35,9
Autodiefstal	139	15,8	8,6	5,8	4,3	2,9	62,6
Diefstal uit of vanaf auto	1 140	22,6	6,9	10,3	6,1	2,6	51,4
Diefstal andere motorvoertuigen	237	19,4	0,4	5,1	7,2	9,7	58,2
Fietsdiefstal	1 213	31,9	1,6	11,0	8,2	0,8	46,5
Zakkenrollerij met geweld	76	22,4		5,3	3,9	7,9	60,5
Zakkenrollerij zonder geweld	720	33,2	2,6	9,4	5,7	1,9	47,1
Overige diefstal	887	37,4	4,4	12,2		3,3	42,7
Vernieling aan auto	734	22,5	4,6	9,5	5,7	2,3	55,3
Vernieling aan overige objecten	474	24,9	2,3	11,8		10,3	50,6
Aangevallen/mishandeld	275	33,5		8,4	4,7	3,6	49,8
Bedreigd met aanvallen /mishandelen	241	16,2	0,4	3,3	2,9	12,0	65,1
Geweld met seksuele bedoelingen	29	10,3		0,0	0,0	17,2	72,4
Identiteitsfraude voor financieel gewin	260	32,7	1,9	11,5	4,6		49,2
Hacken	99	25,3		8,1	4,0		62,6
Koop- en verkoopfraude	399	7,8		4,0	2,0		86,2
Cyberpesten	119	5,9		1,7	2,5		89,9

¹⁾ Betreft de respondenten die opgeven dat er een proces verbaal is ondertekend of dat het gemeld is via internet bij inbraak moet ook al dan niet 'poging' correct geregistreerd zijn, indien 'poging' niet klopt valt het onder 'niet juiste soort'. De categorie 'niet juiste soort' is niet weergegeven indien er bij het betreffende delict geen CIP categorieën gevonden konden worden die er enigszins op leken (zie bijlage H). De categorie 'niet respondent maar huisgenoot' is niet weergegeven indien in de VM naar slachtofferschap van het hele huishouden is gevraagd. De categorie 'heel ander delict' is niet weergegeven indien in de enquête niet gevraagd is in welke maand het delict gebeurde (zie paragraaf 4.2, uitleg categorie 5).

4.4.2 Aandeel van de enquêtedelicten (aangiftes) dat correct is teruggevonden in GIDS, inclusief correctie voor identificeerbaarheid

Bij alle soorten delicten is de traceerbaarheid teleurstellend, maar er is een grote variatie tussen de soorten. Zo is van de inbraken, fietsdiefstallen, zakkenrollerijen en mishandelingen 35 á 40 procent correct geregistreerd. Bij koop- en verkoopfraude en cyberpesten delicten is dit nog geen 10 procent.

4.5 Correct getraceerd naar wijze van melden

Aangifte doen van een delict wordt steeds meer aangemoedigd en het wordt de slachtoffers dan ook steeds gemakkelijker gemaakt. Vroeger moest men voor een aangifte naar het politiebureau, een tijdrovende bezigheid. Tegenwoordig kunnen een aantal soorten delicten via internet aangegeven worden, of zelfs telefonisch¹³⁾. Uit eerder onderzoek (Reep, 2008, 2012) bleek al dat de manier van aangifte een grote invloed heeft op de (nauwkeurigheid van) de registratie daarvan. Delicten die via internet zijn gemeld bleken relatief goed terug te vinden.

In de VM wordt gevraagd of er bij de aangifte een document is ondertekend, of dat het gemeld is via internet. Bij aangifte via internet moet echter in een aantal gevallen naderhand (soms vele maanden later) de aangifte ook ondertekend worden. Bij deze analyse kan de groep slachtoffers die een document hebben ondertekend nadat ze de melding via internet hebben gedaan echter niet onderscheiden worden. In tabel 4.5.1 is per soort delict en per aangiftemanier weergegeven hoeveel procent van de aangiftes getraceerd kon worden in het register. Een aantal respondenten zegt dat ze aangifte hebben gedaan via internet van delicten die niet via internet aangegeven kunnen worden. Zij zullen zich hierin hebben vergist.

Ook uit dit onderzoek blijkt dat aangiftes die via internet zijn gemeld veel vaker getraceerd kunnen worden dan aangiftes die op het bureau zijn gedaan (tabel 4.5.1 en figuur 4.5.2). Bij sommige delictsoorten is het verschil erg groot. Zo kan van de fietsdiefstallen die op het bureau zijn aangegeven slechts 23 procent correct getraceerd worden, bij de fietsdiefstallen die via internet zijn aangegeven is dat 41 procent. Bij alle delictsoorten die via internet aangegeven kunnen worden is dit verschil opvallend. Echter, een uitzondering daarop vormt de koop- en verkoopfraude. Een klein deel hiervan is op het politiebureau aangegeven en daarvan kan 16 procent getraceerd worden. Maar van een groot deel is volgens de respondenten aangifte gedaan via internet, en daarvan kan slechts 1 procent getraceerd worden. Het lijkt dus zeer waarschijnlijk dat de aangiftes via www.mijnpolitie.nl¹³⁾ niet of pas veel later in het integrale politieregister opgenomen worden. Wellicht volgen ze een andere route dan de internetaangiftes die via de website van de politie worden gedaan.

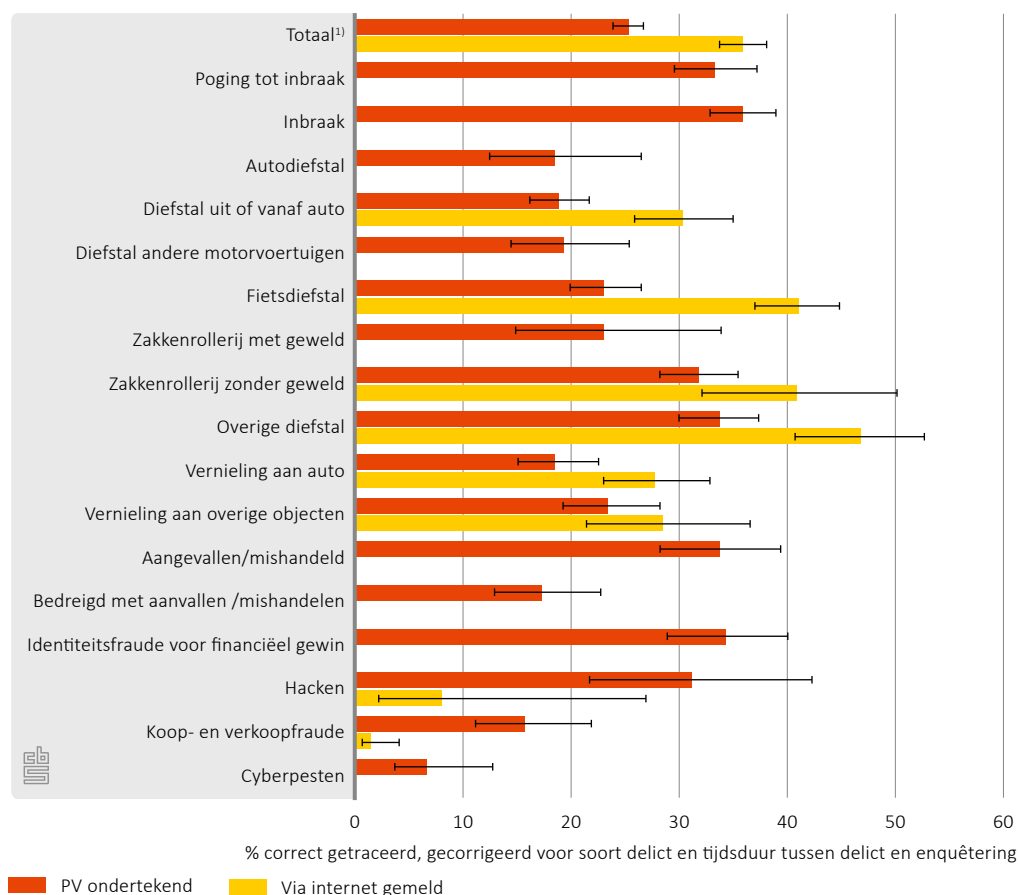
¹³⁾ Alleen vermogens- en vernielingsdelicten kunnen via internet of telefonisch worden aangegeven, met uitzondering van: diefstal uit of inbraak in woning, diefstal van voer- en vaartuigen met een kenteken of registratie (m.u.v. fietsen en bromfietsen), diefstal van identificatiebewijzen, delicten waarbij geweld is gebruikt, waarbij de dader gezien is, waarbij sporen van de dader zijn gevonden. Oplichting via internet kan alleen op het politiebureau aangegeven worden of via www.mijnpolitie.nl (www.politie.nl).

4.5.1 Aandeel van de enquêtedelicten (aangiftes) dat is teruggevonden in GIDS naar manier van aangifte

	Volgens respondent... PV ondertekend		Via internet gemeld	
	n	% correct	n	% correct
Poging tot inbraak	549	33,3	77	5,2
Inbraak	966	35,9	64	0,0
Autodiefstal	119	18,5	20	0,0
Diefstal uit of vanaf auto	761	18,8	379	30,3
Diefstal andere motorvoertuigen	192	19,3	45	20,0
Fietsdiefstal	613	23,0	600	41,0
Zakkenrollerij met geweld	74	23,0	2	0,0
Zakkenrollerij zonder geweld	610	31,8	110	40,9
Overige diefstal	635	33,7	252	46,8
Vernieling aan auto	416	18,5	318	27,7
Vernieling aan overige objecten	337	23,4	137	28,5
Aangevallen/mishandeld	273	33,7	2	0,0
Bedreigd met aanvallen /mishandelen	225	17,3	16	0,0
Geweld met seksuele bedoelingen	29	10,3		
Identiteitsfraude voor financieel gewin	242	34,3	18	11,1
Hacken	74	31,1	25	8,0
Koop- en verkoopfraude	178	15,7	221	1,4
Cyberpesten	106	6,6	13	0,0

De blauw weergegeven aantallen zouden niet voor kunnen komen omdat aangifte van deze delictsoorten niet via internet kunnen. Motorvoertuigen vormen hierbij een aparte categorie. Motorvoertuigen mogen niet via internet aangegeven worden, maar in de VM vragenlijst worden hiertoe ook de brom-, en snorfietsen gerekend.

4.5.2 Aandeel van de enquêtedelicten (aangiftes) dat is teruggevonden in GIDS per delictsoort naar manier van aangifte

¹⁾ Totaal is in deze figuur alleen berekend op de delictsoorten die via internet aangegeven kunnen worden (excl. koop en verkoopfraude).

4.6 Correct getraceerd naar maand waarin delict plaatsvond

Niet alle aangiftes komen in het register terecht. In drukke periodes zal een veelvoorkomend delict waarbij de kans klein is dat de dader gevonden wordt een relatief lage prioriteit krijgen. Zo bleek uit eerdere analyse dat het al dan niet opnemen van een aangifte samenhangt met de periode waarin een delict is gepleegd (Reep, 2008). Registratie van de aangiftes via internet zijn minder afhankelijk van capaciteitsproblemen bij de politie omdat deze automatisch worden geregistreerd. Ook is het aannemelijk dat respondenten zich delicten beter herinneren naarmate ze recenter hebben plaatsgevonden. Daarnaast zal er ook een relatie bestaan tussen seizoen en soort delict. De meeste respondenten hebben de enquête in het najaar ingevuld, dus zomerdelicten zullen korter geleden zijn. Delicten die in de zomer hebben plaatsgevonden zullen enerzijds misschien wegens de vakantieperiode minder vaak of minder nauwkeurig geregistreerd zijn, maar anderzijds toch vaker correct opgegeven worden in de enquête (dus getraceerd) omdat het voor de respondent minder lang geleden is.

In de VM wordt bij de meeste soorten delicten ook gevraagd in welke maand(en) de delicten zijn gebeurd (m.u.v. de delictsoorten identiteitsfraude, hacken, koop-en verkoopfraude en cyberpesten). Dit maakt het mogelijk de relatie tussen maand delict en traceerbaarheid te onderzoeken. Indien een delict vaker dan eens is gebeurd hebben de daaropvolgende vragen over aangifte, en ook deze analyses, alleen betrekking op de laatste keer.

Uit tabel 4.6.1 blijkt dat volgens de respondenten relatief erg veel delicten in augustus plaats hebben gevonden. Misschien is deze maand ook echt een topmaand voor veel soorten van criminaliteit. Maar voor een deel zal dit samenhangen met het feit dat de enquêteperiode van de VM in het najaar valt. Deze analyses hebben alleen betrekking op de 'laatste keer' dat het delict gebeurde, en dan is bij meervoudig slachtoffers de kans dat dit augustus was relatief groot. Maar ook blijken relatief veel respondenten die na augustus 2012 zijn geënquêteerd zichzelf tegen te spreken: ze geven eerst op dat het in de afgelopen 12 maanden gebeurde en in de vervolgvraag geven ze als (laatste) maand 'augustus 2011' op. Voor deze respondenten is het delict in ieder geval lang geleden. Mede daardoor blijken de delicten uit augustus het slechtst terug te vinden, net als de delicten waarbij de respondent zich de maand niet meer kan herinneren.

Er blijkt een zeer sterk verband te zijn tussen verstreken tijdsduur tussen enquête en delict en traceerbaarheid in het register. Van de delicten die minder dan 3 maanden geleden zijn gebeurd kan bijna 40 procent getraceerd worden, bij delicten die 10 tot 12 maanden geleden gebeurden is dit ongeveer een kwart.

Indien bij de relatie tussen maand delict en traceerbaarheid gecorrigeerd wordt voor het soort delict en de tijdsduur die sinds het delict is verstreken, blijkt vooral de traceerbaarheid van de delicten die volgens de respondenten in juli en augustus zijn aangegeven relatief laag. Figuur 4.6.2 geeft het percentage correct getraceerde delicten uitgesplitst naar manier van aangifte, waarbij is gecorrigeerd voor soort delict en recentheid daarvan. Het lijkt erop dat agenten de delicten in de zomermaanden juli t/m september minder vaak of minder nauwkeurig registreren. Bij de aangiftes die via internet zijn gedaan valt op dat de oktoberdelicten het best geregistreerd lijken te zijn.

4.6.1 Aandeel van de enquêtedelicten dat is teruggevonden in GIDS naar maand waarin delict plaatsvond en naar tijdsduur verstreken tussen enquête en delict

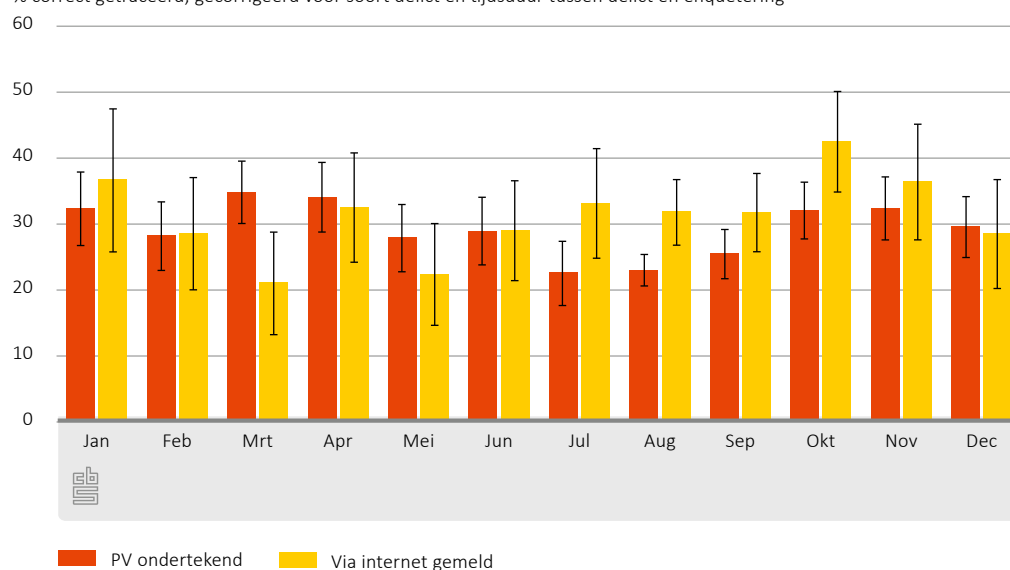
Maand delict volgens respondent	Aantal delicten	Teruggevonden in gids		
		%	%gec ¹⁾	95% btbh marge
Januari	339	32,7	33,7	5,0
Februari	415	30,1	29,1	4,4
Maart	517	35,2	31,5	4,1
April	466	39,9	34,3	4,4
Mei	477	34,2	26,7	4,3
Juni	500	38,6	29,1	4,3
Juli	492	35,4	25,4	4,2
Augustus	1 356	22,0	25,3	2,2
September	794	27,8	27,2	3,1
Oktober	610	34,1	34,9	3,8
November	462	31,6	33,9	4,2
December	470	27,4	29,9	4,0
Onbekend	923	12,6	24,8	2,1
Hoe lang geleden sinds enquête				
0–3 mnd	2 107	38,0	39,3	2,1
4–6 mnd	1 448	36,5	34,6	2,5
7–9 mnd	1 168	30,6	28,2	2,6
10–12 mnd	1 376	26,8	24,4	2,3
Meer dan 12 mnd ²⁾	736	9,4	11,7	2,1
Onbekend of ná enquêtedatum	986	13,0	17,4	2,1

¹⁾ Gecorrigeerd voor soort delict en maand delict resp. hoe lang het geleden is.

²⁾ Een aantal respondenten gaven aan dat het in de afgelopen 12 maanden is gebeurd, maar de maand die ze opgaven was langer dan 12 maanden geleden exclusief de delicten waarbij niet naar de exacte maand is gevraagd.

4.6.2 Aandeel van de enquêtedelicten dat is teruggevonden in GIDS naar maand waarin delict plaatsvond en manier van aangifte

% correct getraceerd, gecorrigeerd voor soort delict en tijdsduur tussen delict en enquêtering

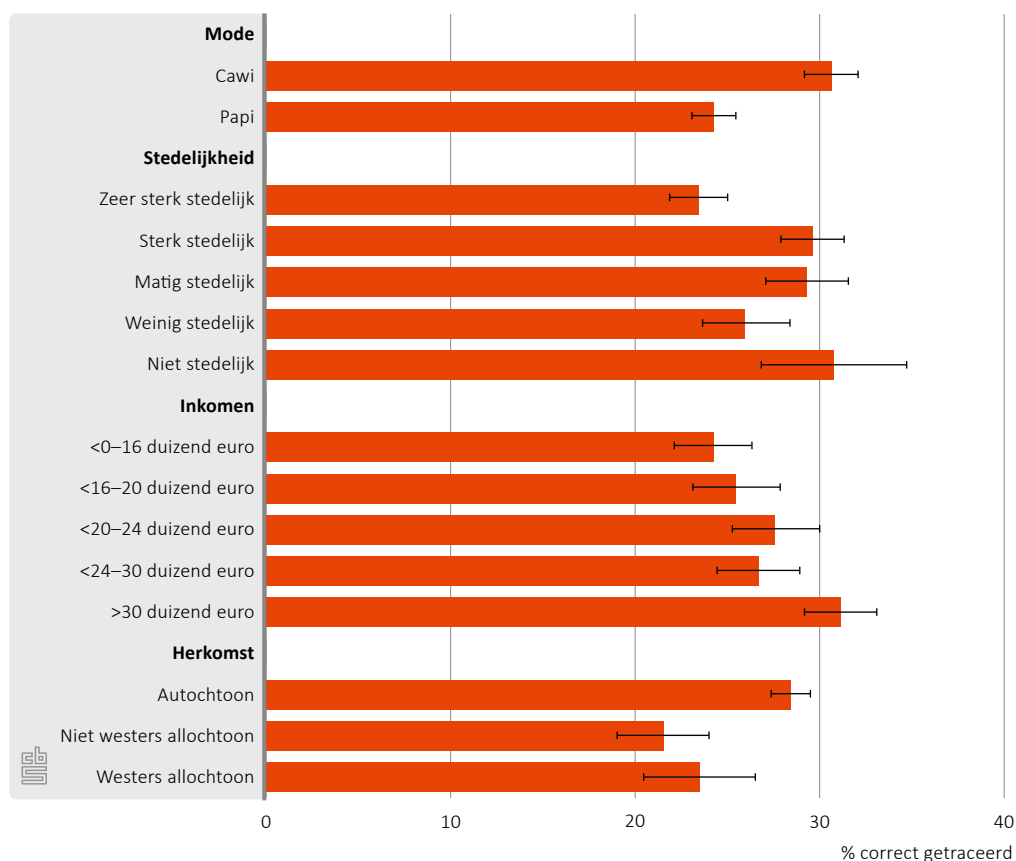

4.7 Correct getraceerd naar responsmodus en persoonskenmerken

De VM kan online worden ingevuld of via een schriftelijke vragenlijst. Het zou kunnen dat de vragen bij onlinebenadering beter of slechter worden beantwoord dan via de schriftelijke benadering. Dit kan komen door de benaderingswijze an sich, maar ook doordat 'online' respondenten wellicht andere kenmerken bezitten dan de 'schriftelijke' respondenten, kenmerken die weer een relatie kunnen hebben met de interpretatie van vragen. Maar ook kan de politie verschillende personen anders behandelen of werkt de politie in stedelijke gebieden anders dan op het platteland. Gekeken is of de mode van invullen, leeftijd of geslacht van het slachtoffer, stedelijkheid van de woongemeente, herkomst of inkomensklasse van invloed is op het percentage van de delicten dat teruggevonden is. Hieruit blijkt dat de overeenkomst tussen enquête en register nauwelijks samenhangt met de leeftijd of het geslacht van de respondent (zie bijlage I voor de exacte cijfers). Wel blijkt er een relatie met de mode, stedelijkheid, inkomen en herkomst:

Indien de enquête online is ingevuld worden er meer delicten correct getraceerd dan wanneer de enquête schriftelijk is ingevuld. Waarschijnlijk doen respondenten die online responderen ook vaker de aangifte via internet dan degenen die schriftelijk responderen. Online respondenten verschillen ook in andere kenmerken, bijv op inkomen en herkomst, van schriftelijke respondenten (Reep, 2013). Echter, indien gecorrigeerd wordt voor de beschikbare persoonskenmerken en de manier van aangifte blijft de relatie tussen enquêtemode en traceerbaarheid hetzelfde (zie bijlage I).

4.7.1 Aandeel van de enquêtedelicten dat is teruggevonden in GIDS naar mode en achtergrondkenmerken.

Indien de slachtoffers in zeer sterk stedelijke gebieden wonen worden hun aangiftes minder goed geregistreerd. Respondenten blijken de enquête iets beter in te vullen naarmate ze een hoger inkomen hebben en delicten van autochtonen worden iets vaker getraceerd dan die van allochtonen. Ook deze relaties worden niet verklaard door onderlinge samenhangen tussen de achtergrondkenmerken.

De hierboven beschreven verbanden gelden voor zowel delicten die via internet als delicten die op het bureau zijn aangegeven. Alleen de relatie met herkomst verdwijnt nagenoeg indien het delict via internet is aangegeven.

4.8 Effect van overrapportage op de VM-schattingen

Meer dan 70 procent van de in enquête opgegeven aangiftes kunnen niet getraceerd worden in het politieregister als geregistreerd met het juiste type delict, in de juiste periode en het juiste slachtoffer. Uit voorgaande analyses blijkt het aantal dat correct teruggevonden kan worden sterk afhankelijk te zijn van het soort delict. Ook blijkt dat een aantal achtergrondkenmerken samenhangen met de mate van overeenstemming. Het is moeilijk te achterhalen waardoor zoveel delicten niet kunnen worden getraceerd. Het zal voor een groot deel aan verkeerde opgave door de respondenten liggen. Daarnaast kan het bij een aantal delicttypen die in de enquête worden bevraagd ook om een overtreding gaan. In dat geval zitten ze dus niet in het misdrijvenregister. Maar ook zal het politieregister waar het CBS over beschikt toch niet helemaal volledig of up-to-date zijn. Er kan dan ook niet direct geconcludeerd worden dat 70 procent van de slachtofferschappen die zijn gemeten in de VM niet echt zijn gebeurd. Wel kan geconcludeerd worden dat minstens 30 procent wél echt is gebeurd.

De respondenten van de VM betreft echter enigszins een selectieve groep, waarvoor bij het bepalen van de uitkomsten van de VM gecorrigeerd wordt door middel van weging.

4.8.1 Aandeel van de enquêtedelicten (aangiftes) dat is teruggevonden in GIDS, vóór en na weging

	Aantal delicten	Teruggevonden in gids		
		%	gewogen %	95% btbh marge
Totaal	8 572	27,6	28,1	1,3
Poging tot inbraak	614	30,0	27,5	4,5
Inbraak	1 012	33,5	32,6	4,0
Autodiefstal	139	15,8	17,7	9,0
Diefstal uit of vanaf auto	1 127	22,6	24,0	3,6
Diefstal andere motorvoertuigen	235	19,6	17,9	6,4
Fietsdiefstal	1 199	31,9	33,3	3,6
Zakkenrollerij met geweld	76	22,4	28,9	15,8
Zakkenrollerij zonder geweld	708	33,5	41,1	5,5
Overige diefstal	872	37,6	37,7	4,2
Vernieling aan auto	727	22,6	21,2	3,9
Vernieling aan overige objecten	471	24,8	21,4	4,7
Aangevallen/mishandeld	269	32,7	36,1	7,6
Bedreigd met aanvallen /mishandelen	236	15,7	15,8	5,5
Identiteitsfraude voor financieel gewin	257	32,7	32,7	7,6
Hacken	99	25,3	24,6	10,9
Koop- en verkoopfraude	390	7,7	7,1	3,1
Cyberpesten	114	6,1	7,8	7,4

Capi respondenten doen niet mee met de VM. In deze tabel worden ze dus ook niet meegenomen, daarom komen de ongecorrigeerde percentages niet exact overeen met de cijfers in tabel 4.4.1.

Bij geweld met seksuele bedoelingen is de marge groter dan het percentage, is daarom niet weergegeven.

Om het netto effect op de VM-schattingen te kunnen geven is het percentage correct getraceerde delicten berekend na weging (zie tabel 4.8.1). Hieruit blijkt dat het gewogen percentage bij de meeste delicten nauwelijks afwijkt van het ongewogen percentage. Alleen bij zakkenrollerij zonder geweld ligt het percentage getraceerde delicten veel hoger na weging. Bij de meeste delictsoorten zijn de marges echter te hoog om harde conclusies aan te verbinden.

Ook hier moet weer benadrukt worden dat de analyse alleen betrekking heeft op de delicten waarvan volgens de respondenten aangifte is gedaan bij de politie. Mogelijk worden deze beter onthouden dan delicten waar geen aangifte van gedaan is.

4.9 Vergelijking met de Veiligheidsmonitor Rijk

De resultaten gevonden bij deze analyse komen grotendeels overeen met het onderzoek op de VMR (Reep, 2008). De samenhang in traceerbaarheid met manier van aangifte en achtergrondkenmerken van de respondent is vergelijkbaar. De verschillen in traceerbaarheid bij bepaalde soorten delicten kunnen verklaard worden door verschillen in vraagstelling tussen de enquêtes en/of registercategorieën die als 'correct' worden gerekend.

Zo zijn inbraken bij de VM veel minder vaak 'correct' getraceerd dan bij de VMR. Dit kan verklaard worden door het verschil in vraagstelling. Bij de VMR werd gevraagd of er weleens iets gestolen is uit de woning. Bij de VM wordt gevraagd 'is er weleens ingebroken...'. De registratie 'diefstal uit woning (geen inbraak)' is bij de VMR dan ook 'correct' gerekend, bij de VM als 'niet juiste soort'.

Ook is bij de VM de overschatting van diefstal uit of vanaf de auto duidelijk groter dan bij de VMR. Dit kan verklaard worden doordat bij de VM diefstal vanaf de auto en diefstal uit de auto in één vraag worden gesteld. Bij de VMR ging diefstal vanaf de auto samen met vernieling aan de auto. Diefstal uit de auto kan goed getraceerd worden, vernieling/beschadiging aan de auto wordt duidelijk minder vaak (als misdrijf?) geregistreerd door de politie.

Bij de VM zijn veel meer zakkenrollerijen en vernielingen getraceerd. Bij de VMR werd echter de registratie 'diefstal overige goederen' niet correct geteld, bij de VM is registratie 'overige (eenvoudige) diefstal' wel correct geteld.

Averdijk en Elffers (2012) vonden in hun onderzoek dat 35 procent van de enquêteslachtoffers terug in het politieregister. Zij hebben bij hun analyse echter niet gekoppeld op soort delict, waardoor de getraceerde aangifte in een aantal gevallen ook een andere aangifte kan betreffen. Daarnaast is onbekend hoe de overeenstemming per delictsoort is.

5. Conclusie en samenvatting

Deze studie beschrijft de koppeling van het politieregister aan de veiligheidsmonitor. Deze koppeling geeft enig inzicht in de selectiviteit in respons op de doelvariabele 'slachtofferschap', een van de belangrijkste onderwerpen van de Veiligheidsmonitor.

Daarnaast beschrijft dit onderzoek de overeenstemming tussen geregistreerde misdrijven en in enquête opgegeven delicten. Hierbij is uitgegaan van twee hoofdvragen: welke aangiftes uit het register worden inderdaad opgegeven in de enquête en welke aangiftes uit de enquête staan inderdaad geregistreerd in het register. Tevens is de relatie met achtergrondvariabelen onderzocht en een vergelijking gemaakt met eerder onderzoek.

Een belangrijk aspect waar altijd aan gedacht moet worden is dat deze analyse alleen betrekking heeft op slachtoffers die aangifte hebben gedaan. Het responsgedrag en de validiteit van de antwoorden van slachtoffers die geen aangifte hebben gedaan kan heel anders zijn.

Selectieve respons

Uit dit onderzoek blijkt dat slachtoffers van criminaliteit in het algemeen vrijwel even goed responderen op de VM als degenen die geen slachtoffer zijn geweest, met 40 respectievelijk 39 procent. Deze bevinding stemt overeen met eerder onderzoek (Reep, 2008; Averdijk en Elffers, 2012). De relatie tussen responsgedrag en slachtofferschap hangt echter sterk af van het soort delict. Zo geeft dit onderzoek sterke aanwijzingen dat de VM slachtofferschap van voertuigdiefstallen en geweldsdelicten onderschat omdat geregistreerde slachtoffers hiervan minder goed responderen. Slachtoffers van inbraakpogingen, autovernielingen en fietsdiefstallen responderen juist beter op de VM. Ook is het aantal geregistreerde slachtoffers van zakkenrollerij in de gewogen respons te hoog. De bevindingen betreffende fietsdiefstal en autodiefstal komen overeen met eerder onderzoek op de voorgangers van de VM (Reep 2011, 2012).

Gemist in enquête

Van het totaal aantal in het politieregister geregistreerde respondenten geeft 63 procent dit delict ook op in de enquête, 60 procent geeft op dat er aangifte van gedaan is. Het percentage dat inderdaad opgegeven wordt is sterk afhankelijk van het soort delict en varieert van 25 tot 89 procent. Inbraak en fietsdiefstal worden het best opgegeven, geweldsdelicten het minst. De mismatch bij bepaalde typen delicten is deels inherent aan deze analyse. Registercategorieën zijn soms breed omschreven en kunnen een andere dekking hebben dan de exacte vraagstelling in de VM. Zo hoeft geregistreerde 'oplichting' niet altijd (in de enquête gevraagde) koop- en verkoopfraude te betreffen, en kunnen categorieën als 'overige diefstal' of 'andere voertuigen' betrekking hebben op veel goederen waar in de VM niet duidelijk op bedoeld wordt. Maar er zijn ook andere verklaringen mogelijk voor het niet opgeven van delicten die wél zijn gebeurd. Misschien wil de respondent het delict niet opgeven in de enquête, is hij het delict vergeten of dacht hij dat het langer dan een jaar geleden gebeurd is. Mogelijk is er een meningsverschil over de aard van het delict, of misschien slaat de respondent de vraag wel gewoon over wegens tijdgebrek. Maar ook kan het zijn dat de aangifte niet goed geregistreerd is of was de respondent zelf niet het slachtoffer maar heeft alleen de aangifte gedaan. Uit dit onderzoek blijkt geen verband tussen persoonskenmerken of mode waarmee de enquête is beantwoord en correctheid van opgave in de enquête.

De onderrapportage lijkt in de VM minder groot te zijn dan in de VMR. De VMR wijkt echter zowel op vraagformulering als op benaderingsstrategie af van de VM. Het kan daarom niet onderzocht worden waardoor in de VM minder delicten gemist worden.

Niet getraceerd in register

Van het totaal aantal in enquête opgegeven aangiftes kan 28 procent correct getraceerd worden in het politieregister. Bij 10 procent is het delict langer dan een jaar geleden geregistreerd, bij 4 procent betrof het slachtoffer volgens het register een huisgenoot en bij 9 procent is een ander delict geregistreerd. Er is een grote variatie tussen de soorten delicten. Zo kon een op de drie inbraken, fietsdiefstallen, zakkenrollerijen en mishandelingen correct getraceerd worden. Bij delicten als vernieling of bedreiging is dit nog geen kwart. Cyberpesten en de koop-en verkoopfraude delicten konden nauwelijks getraceerd worden, met name de delicten die via internet zijn aangegeven.

Uit dit onderzoek blijkt dat delicten die via een online-enquête door respondenten zijn opgegeven vaker kunnen worden getraceerd dan de delicten uit de papieren vragenlijsten. Dit duidt mogelijk op een meeteffect, maar ook kan dit te wijten zijn aan een selectie-effect. Ook blijkt, net als bij het onderzoek op de VMR, dat delicten die zijn opgegeven door autochtone respondenten vaker worden getraceerd, evenals delicten die zijn opgegeven door respondenten met relatief hoog inkomen. Het geheugen van respondenten speelt een zeer grote rol: delicten die nog geen 3 maanden geleden plaatsvonden worden bijna dubbel zo vaak getraceerd dan delicten die bijna een jaar geleden plaatsvonden. Uit deze relaties blijkt dat een groot deel van de mismatch zal worden veroorzaakt door verkeerde opgave door de respondenten. Naar schatting geeft de respondent in 5 procent van alle gevallen een iets ander delict op dan hij volgens de politie heeft meegemaakt, in nog eens 4 procent ging het volgens de politie om een heel ander delict. Bij 10 procent van de delicten is sprake van een forward telescoping effect. Bij 4 procent heeft de respondent het delict van een huisgenoot opgegeven. De helft van de aangiftes kon helemaal niet teruggevonden worden. Een onbekend deel daarvan is waarschijnlijk wel gebeurd maar er is geen aangifte van gedaan. De respondent gaf in dit geval een sociaal wenselijk antwoord, of denkt onterecht dat er aangifte van is gedaan. De problemen liggen echter niet geheel bij de respondenten.

Zo blijkt, net als bij het onderzoek op de VMR, dat aangiftes die op het politiebureau zijn gedaan veel minder vaak getraceerd kunnen worden dan de internetaangiftes. In de grote steden worden delicten minder goed geregistreerd, op het platteland beter. Ook worden bureau-aangiftes uit de zomer relatief slecht getraceerd. Deze bevindingen duiden op onvolledige en onnauwkeurige registratie door de politie. Misschien komen niet alle aangiftes in het register terecht wegens capaciteitsgebrek of worden aangiftes waarbij het slachtoffer geen bewijs nodig heeft voor de verzekering niet secuur geregistreerd wegens een lage ophelderingsverwachting. Deze aspecten spelen niet of veel minder bij aangifte via internet. De opname in het register verloopt automatisch en de persoon voert zelf zijn eigen persoonsgegevens in. Opvallend is echter de bevinding dat de internetaangiftes van koop-en verkoopfraude nauwelijks getraceerd konden worden. Het lijkt waarschijnlijk dat deze delicten bij de politie een andere route volgen en niet, of met grote vertraging, in het misdrijvenregister terecht komen.

Naast problemen bij de respondent en problemen bij het register is een deel van de mismatch inherent aan deze studie. Zo kan het delict dat de respondent opgeeft misschien in een aantal gevallen een overtreding betreffen, bijvoorbeeld bij een delict als 'cyberpesten'. Overtredingen staan niet geregistreerd in het misdrijvenbestand. Ook kon een klein deel van de geregistreeerde slachtoffers (maximaal 4 procent) in dit onderzoek niet getraceerd worden omdat ze niet geïdentificeerd konden worden. Deels doordat het CBS zeer strenge koppelingseisen hanteert (de combinatie van geslacht, postcode en geboortedatum moet

uniek zijn in de GBA), deels doordat deze persoonsgegevens niet goed geregistreerd zijn in het politieregister. Daarnaast is het mogelijk dat het opgegeven delict onderdeel was van een ander delict met een zwaardere strafdreiging. Alleen indien dat zwaardere delict niet is bevraagd in de VM kon het opgegeven delict in deze analyse niet als correct getraceerd worden.

Verschillen tussen enquête en register

Uit dit onderzoek komt naar voren dat er sprake is van selectieve respons op geregistreerd slachtofferschap, dat respondenten delicten die zijn geregistreerd bij de politie vaak niet opgeven in de enquête, en dat respondenten meer delicten opgeven in de enquête dan dat er in het register bekend zijn. De combinatie van deze drie factoren leidt tot verschillen tussen enquête- en registeruitkomsten. De mate waarin elk van deze drie oorzaken een rol spelen verschilt per type delict. Soms zijn de enquête en het register in overeenstemming, maar dat komt dan meestal doordat de drie effecten elkaar opheffen; bijvoorbeeld bij mishandeling is dat het geval. Vaak zijn de resulterende verschillen groot; bijvoorbeeld het niveau van bedreiging ligt in de VM een factor 2.5 hoger dan in het register.

De precieze oorzaak voor de verschillen tussen enquête en register is moeilijk vast te stellen. Er zijn een aantal kanttekeningen te plaatsen bij de analyses, maar deze zijn ontoereikend om de grote verschillen te verklaren.

Het is aan te bevelen gedetailleerd in kaart te brengen hoe het totale proces van aangifte tot registratie door de politie en totstandkoming van het totale landelijke aangiftebestand verloopt. Hierbij moeten alle uitzonderingen en mogelijke hiaten bekend zijn. Aan de enquêtekant zou de vragenlijst en het invulproces nog nader onderzocht kunnen worden. Eventueel zouden slachtoffers uit de enquête opnieuw telefonisch benaderd kunnen worden om meer informatie te krijgen over wat er precies is gebeurd. Hetzelfde geldt voor geregistreerde respondenten die het delict niet opgegeven hebben in de enquête.

Literatuur

Averdijk, M. en Elffers, H. (2012). The discrepancy between survey-based victim accounts and police reports revisited. *International review of victimology*, 18(2), p. 91–107.

CBS (2013a). Veiligheidsmonitor 2012: Landelijke rapportage. Den Haag/Heerlen.

CBS (2013b). VM vragenlijst 2012. Den Haag/Heerlen.

Computable, 2011. Politie-ICT blijkt één groot tranendal. http://www.computable.nl/artikel/ict_topics/overheid/4007630/1277202/politieict-blijkt-n-groot-tranendal.html

Reep, C.M.M. 2008. Slachtoffer geweest? Vergelijking van de Veiligheidsmonitor (VMR) met aangiftegegevens van de politie - proces en resultaten. Analyses op proefbestanden van het Concern Informatiemanagement Politie (GIDS). Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen. Interne nota.

Reep, C.M.M. 2011. Auto gestolen? autodiefstallen: analyse van verschil tussen enquête- en registercijfer. Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen. Interne nota.

Reep, C.M.M. 2012. Fietsdiefstal, omvang en ontwikkeling in Nederland (methodologisch onderzoek). Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen. Interne nota.

Reep, C.M.M. en Schouten, B. 2012. Meet- en selectieeffecten, vergelijking resultaten uit MEPS met registerinformatie. Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen.

Reep, C.M.M. en Buelens, B. 2013. Weging Veiligheidsmonitor 2012. Centraal Bureau voor de Statistiek, Heerlen.

Reep, C.M.M. 2013. Responsgedrag bij de Veiligheidsmonitor 2012. onderzoek naar responsgedrag en selectiviteit bij inzet van internet en papier. Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen.

Bijlage A

Geregistreerde criminaliteit, kanttekeningen bij de koppeling met de VM

Het CBS heeft op microniveau de beschikking over de politieregisters vanaf 2006. Hierin staan alle misdrijven geregistreerd waarvan aangifte is gedaan. Sinds 2010 gebruiken alle politieregio's één geüniformeerd systeem, welke door de politie worden samengebracht in de Geïntegreerde Interactieve Databank voor Strategische bedrijfsinformatie (GIDS). Van de slachtoffers en aangevers van de delicten worden BSNnummer, persoonsgegevens, adres en telefoonnummer geregistreerd. De politie levert aan het CBS alleen de postcode(6), geboortedatum en geslacht. Koppeling aan andere bronnen gebeurt op grond van deze drie gegevens en kan alleen plaatsvinden bij een unieke combinatie van deze gegevens.

Bij de koppeling van de VM aan GIDS kan een aantal van de aangegeven delicten 'onterecht' niet teruggevonden worden in het register om de volgende redenen:

- De geregistreerde personen kunnen door het CBS alleen geïdentificeerd worden als de persoon een unieke postcode, geboortedatum én geslacht heeft¹⁴⁾. Dit is niet altijd het geval.

¹⁴⁾ Als een slachtoffer in de Gemeentelijke BasisAdministratie (GBA) geregistreerd is geweest krijgt hij/zij een uniek maar betekenisloos identificatienummer als een unieke match met postcode(6), geboortedatum en geslacht kan worden gerealiseerd. Bij de postcode is uitgegaan van de postcode ten tijde van aangifte. Als de combinatie van deze postcode, geboortedatum en geslacht met meer dan één persoon uit de GBA matcht, is de persoon niet geïdentificeerd. Het identificatienummer is bij het CBS de basis voor koppeling op microniveau aan data uit andere gegevensbronnen. Aan iedere persoon kan vervolgens een huishoudnummer gekoppeld worden. Dit is een uniek nummer dat gelijk is voor alle personen die op dat moment tot een huishouden behoren. Omdat de samenstelling van een huishouden kan veranderen krijgt ieder huishouden ieder jaar een nieuw, ander, nummer.

- De persoonsgegevens worden niet altijd juist en/of volledig door de politie geregistreerd. Indien de aangifte via internet gebeurt en de aangever de (zeer uitvoerige) internetaangifte volledig invult zullen de persoonsgegevens beter worden geregistreerd. Er komt immers geen agent bij aan te pas die handmatig de gegevens van iemand anders invoert in het politieregister.
- Indien bij de aangifte sprake is geweest van meer dan één feit wordt bij de verwerking van de ruwe data alleen het type delict met de grootste strafdreiging geselecteerd. De ruwe data zijn niet beschikbaar voor de hier beschreven analyse. In de VM wordt echter ook gevraagd of het delict gelijktijdig met een eerder genoemd delict plaatsvond. Het delict zal dan ook alleen niet correct getraceerd zijn als de respondent het delict met de grootste strafdreiging bij deze vraag niet kon opgeven.
- Niet alle aangiftes komen in het register terecht. In drukke periodes zal een veelvoorkomend delict waarbij de kans klein is dat de dader gevonden wordt, of waarvoor geen bewijs voor de verzekering nodig is, een relatief lage prioriteit krijgen.
- Het is ook best mogelijk dat niet alle aangiftes in het systeem komen wegens de 'administratieve rompslomp' en gebruiksvriendelijkheid van het nieuwe registratiesysteem (Computable, 2011). Dit probleem speelt niet bij internetaangiftes. De voorziening om via internet aangifte te doen is een grote vooruitgang voor de volledigheid van de registratie. Internetaangiftes komen, na controle, namelijk automatisch in het politiesysteem.

Door het missen van aangiftes zal het aantal personen dat aangifte heeft gedaan in de steekproef in werkelijkheid hoger liggen dan beschreven in paragraaf 2. Dit heeft echter geen invloed op de betrouwbaarheid van de resultaten, de zeer kleine groep slachtoffers die onterecht tot de 'niet-slachtoffers' wordt gerekend beïnvloedt het responspercentage niet. Ook heeft het missen van een aantal aangiftes geen consequenties voor de analyses in paragraaf 3. Hier wordt gekeken hoe de geregistreerde slachtoffers van aangifte de vragen in de VM hebben beantwoord. Het missen van aangiftes geeft wel problemen bij de analyses die zijn beschreven in paragraaf 4. Hier wordt nagegaan hoeveel van de 'aangegeven' enquêtedelicten ook daadwerkelijk worden teruggevonden in het politieregister. Hiervoor is echter zo goed mogelijk gecorrigeerd (zie beschrijving bij de betreffende paragraaf).

Bijlage B

Analysemethoden

Tussen slachtofferschap en de diverse achtergrondkenmerken bestaan onderlinge samenhangen. Door hiervoor in de analyse te corrigeren kan de relatie tussen slachtofferschap en respons zuiverder weergegeven worden.

De relatie tussen slachtofferschap en responsgedrag is bepaald door middel van een logistische regressie-analyse (SPSS 22.0). Dit is de meest aangewezen techniek wanneer de doelvariabele (hier respons) dichotoom is (ja/nee). Bij logistische regressie wordt de samenhang tussen kenmerk en respons in odds-ratio's (OR) weergegeven. De OR is een

maatstaf voor de geschatte kansverhouding van wel/niet responderen in de betreffende categorie ten opzichte van de referentiecategorie, die standaard de waarde 1 heeft. Een OR-waarde kleiner dan 1 wijst op een lager, een waarde groter dan 1 op een hoger responspercentage dan de referentiecategorie¹⁵⁾. Om een goed beeld te krijgen van de over, of ondervertegenwoordiging van de slachtoffers in de gewogen respons is bij de analyses telkens gecorrigeerd voor alle achtergrondkenmerken die in het weegmodel zijn opgenomen.

Met behulp van de zogenaamde multi-pele classificatie analyse (SPSS versie 22.0) zijn de gecorrigeerde responspercentages berekend, waarbij slachtofferschap voor onderlinge samenhang met de achtergrondkenmerken is gecorrigeerd. Om dezelfde reden als bij de logistische regressie zijn hier telkens alle achtergrondkenmerken uit het weegmodel bij betrokken, ook al is er geen significante relatie met de respons.

In de tabellen worden de responspercentages zowel voor als na corrigeren voor de achtergrondkenmerken gegeven. Wanneer bruto en gecorrigeerde percentages nauwelijks van elkaar afwijken, speelt het kenmerk 'slachtoffer geweest' een eigen, zelfstandige, rol in de relatie met de respons.

Bijlage C

Beschrijving achtergrondkenmerken

Leeftijd

Aanvankelijk is gekeken naar een indeling in 6 klassen (15–24, 25–34, 35–44, 45–54, 55–64 en 65+). Deze zijn voor de combinatie met geslacht ingedikt in 4 klassen. De leeftijd is ontleend aan de Gemeentelijke Basisadministratie en bepaald op het moment van steekproeftrekking.

Herkomstgroepering

Bij herkomstgroepering worden de volgende categorieën onderscheiden:

- Autochtoon: Persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar ze zelf zijn geboren.
- Westerse allochtoon: Persoon van wie ten minste één van de ouders niet in Nederland geboren is, maar in een ander land van Europa (excl. Turkije), Noord Amerika, Indonesië/het vroegere Nederlands Indië, Japan of Oceanië. Dit is het geboorteland van de moeder, tenzij de moeder in Nederland geboren is. In dat geval is dit het geboorteland van de vader.
- Niet-westerse allochtoon: Persoon van wie ten minste één van de ouders niet in Nederland geboren is, maar in Afrika, Azië (exclusief voormalig Nederlands Indië/Indonesië, Japan en Oceanië), Latijns Amerika of Turkije. Dit is het geboorteland van de moeder, tenzij de moeder in Nederland geboren is. In dat geval is dit het geboorteland van de vader.

¹⁵⁾ Bij een relatief laag responspercentage kan de OR opgevat worden als de relatieve kans op respons. De interpretatie als relatieve kans klopt beter naarmate de percentages lager zijn.

Eerste generatie allochtoon: persoon die zelf in het buitenland is geboren en van wie tenminste één ouder in het buitenland is geboren.

Tweede generatie allochtoon: die zelf in Nederland is geboren en van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Het geboorteland is verkregen uit de Gemeentelijke Basisadministratie.

De huishoudgrootte is verkregen uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB).

Gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen

Het huishoudinkomen is gebaseerd op de integrale fiscale registers van 2010 en is verdeeld in 5 groepen. Het gestandaardiseerd besteedbaar huishoudensinkomen is berekend door het besteedbaar huishoudensinkomen aan de hand van equivalentiefactoren te corrigeren voor omvang en samenstelling van het huishouden. Daarna is deze ingedeeld in 23 klassen. Voor deze analyse is deze indeling verder ingedikt in 5 klassen die zo goed mogelijk overeenkomt met een kwintielindeling. Iedere klasse bestaat dus ongeveer uit 20 procent van alle personen in de steekproef.

Stedelijkheid van de woonomgeving

Toedeling van gemeenten (of buurten) naar stedelijkheid. De indeling van gemeenten naar stedelijkheid is gebaseerd op de omgevingsadressendichtheid van de gemeente. Allereerst is voor ieder adres binnen een gemeente de adressendichtheid vastgesteld van een gebied met een straal van 1 km rondom dat adres. De omgevingsadressendichtheid van een gemeente is de gemiddelde waarde hiervan voor alle adressen binnen die gemeente.

Onderscheiden wordt:

- Zeer sterk stedelijk: omgevingsadressendichtheid van 2 500 of meer adressen per km².
- Sterk stedelijk: omgevingsadressendichtheid van 1 500 tot 2 500 adressen per km².
- Matig stedelijk: omgevingsadressendichtheid van 1 000 tot 1 500 adressen per km².
- Weinig stedelijk: omgevingsadressendichtheid van 500 tot 1 000 adressen per km².
- Niet stedelijk: omgevingsadressendichtheid van minder dan 500 adressen per km².

Bijlage D

Indeling categorieën politieregister ten behoeve van responsanalyse en analyse fout-negatieven

Categorie-indeling	Delictsoort zoals omschreven in het politieregister	Categorie-indeling	Delictsoort zoals omschreven in het politieregister
(Poging tot) inbraak	Inbraak woning (poging ja/nee)	Computercriminaliteit	Computercriminaliteit
Autodiefstal (incl vracht/bestelauto)	Diefstal van personenauto	Oplichting	Oplichting
Autodiefstal (incl vracht/bestelauto)	Diefstal van vracht/bestelauto	Diefstal met geweld	Diefstal (dmv braak) uit/vanaf personenauto gevolgd dr geweld
Diefstal uit of vanaf auto	Diefstal (dmv braak) uit/vanaf personenauto	Diefstal met geweld	Diefstal (dmv braak) uit/vanaf vaartuig gevolgd door geweld
Diefstal andere voertuigen	Diefstal van motor/scooter	Diefstal met geweld	Diefstal (dmv braak) uit/vanaf vervoermid gevolgd door geweld
Diefstal andere voertuigen	Diefstal van bromfiets/snorfiets	Diefstal met geweld	Inbraak woning gevolgd door geweld
Diefstal andere voertuigen	Diefstal van ander vervoermiddel	Diefstal met geweld	Inbraak box/garage/schuur/tuinhuis gevolgd door geweld
Fietsdiefstal	Diefstal van vaartuig	Diefstal met geweld	Inbraak winkel gevolgd door geweld
Zakkenrollerij met geweld/ straatroof	Diefstal fiets	Diefstal met geweld	Inbraak bedrijf/kantoor gevolgd door geweld
Zakkenrollerij met geweld/ straatroof	Zakkenrollerij/tassenrollerij gevolgd door geweld	Diefstal met geweld	Inbraak sportgebouw/kantine/klieedkamer gevolgd door geweld
Zakkenrollerij zonder geweld	Straatroof	Diefstal met geweld	Inbraak hotel/pension gevolgd door geweld
Overige diefstal	Zakkenrollerij/tassenrollerij	Diefstal met geweld	Inbraak school gevolgd door geweld
Overige diefstal	Diefstal (dmv braak) uit/vanaf vaartuig	Diefstal met geweld	Inbraak andere gebouwen gevolgd door geweld
Overige diefstal	Diefstal (dmv braak) uit/vanaf andere vervoermiddelen	Diefstal met geweld	Diefstal uit woning gevolgd door geweld (niet inbraak)
Overige diefstal	Inbraak box/garage/schuur/tuinhuis	Diefstal met geweld	Diefstal in/uit school gevolgd door geweld (niet inbraak)
Overige diefstal	Diefstal uit woning (niet inbraak)	Diefstal met geweld	Diefstal in/uit bedrijf/kantoor gevolgd door geweld (niet inbr
Overige diefstal	Diefstal in/uit school (niet inbraak)	Diefstal met geweld	Diefstal in/uit hotel/pension gevolgd door geweld (niet inbr
Overige diefstal	Diefstal in/uit bedrijf/kantoor (niet inbraak)	Diefstal met geweld	Diefstal in/uit box/garage/schuur/tuinhuis gevolgd dr geweld
Overige diefstal	Diefstal in/uit pension (niet inbraak)	Diefstal met geweld	Diefstal in/uit sportgeb./kantine/kl.kamer gevolgd dr geweld
Overige diefstal	Diefstal in/uit box/garage/schuur/tuinhuis (niet inbraak)	Diefstal met geweld	Diefstal in/uit andere gebouwen gevolgd door geweld (niet in
Overige diefstal	Diefstal in/uit sportgebouw/kantine/klieedkamer (niet inbraak)	Diefstal met geweld	Winkeldiefstal gevolgd door geweld
Overige diefstal	Diefstal in/uit andere gebouwen (niet inbraak)	Diefstal met geweld	Diefstal van personenauto gevolgd door geweld
Overige diefstal	Diefstal van een dier	Diefstal met geweld	Diefstal van motor/scooter gevolgd door geweld
Overige diefstal	Overige (eenvoudige) diefstal	Diefstal met geweld	Diefstal van fiets gevolgd door geweld
Overige diefstal	Overige diefstallen dmv braak	Diefstal met geweld	Diefstal van bromfiets/snorfiets gevolgd door geweld
Vernieling aan auto	Vernieling van/aan auto	Diefstal met geweld	Diefstal van ander vervoermiddel gevolgd door geweld
Vernieling aan overige objecten	Vernieling overige objecten	Diefstal met geweld	Diefstal van vrachtauto/bestelauto gevolgd door geweld
Mishandeling	Openlijke geweldpleging tegen personen	Diefstal met geweld	Overval in woning
Mishandeling	Eenvoudige mishandeling	Diefstal met geweld	Overval op overige objecten
Mishandeling	Zware mishandeling	Diefstal met geweld	Overval op geldinstelling/-loper
Mishandeling	Overigen mishandeling	Diefstal met geweld	Overige diefstallen dmv braak (met/gevolgd door geweld)
Bedreiging ¹⁾	Chantage / afpersing		
Bedreiging	Bedreiging		
Zedenmisdrrijven met of zonder geweld	Huisvredebreuk		
Zedenmisdrrijven met of zonder geweld	Verkrachting		
Zedenmisdrrijven met of zonder geweld	Aanranding		
Zedenmisdrrijven met of zonder geweld	Overige zedenmisdrrijven		
Zedenmisdrrijven met of zonder geweld	Vrouwverhandel/kin derhandel		
Zedenmisdrrijven met of zonder geweld	Incest		
Vervalsing bankpas/giropas/cheques	Vervalsing bankpas/giropas/cheques		

¹⁾ Bij de analyses in paragraaf 3 wordt chantage niet tot bedreiging gerekend.

Bijlage E

Responsgedrag op de VM bij steekproefpersonen die in de 12 maanden vóór start van de VM aangifte hebben gedaan¹⁾, uitgesplitst naar aantal aangiftes

	Één aangifte		Meer dan één aangifte	
	aantal personen	% respons	aantal personen	% respons
Poging tot inbraak	326	46,9	10	40,0
Inbraak	733	40,0	12	33,3
Autodiefstal (incl. vracht/bestelauto)	174	28,7	1	0,0
Diefstal uit of vanaf auto	1 390	37,8	63	38,1
Diefstal andere voertuigen	332	26,5	9	22,2
Fietsdiefstal	1 167	45,0	31	38,7
Zakkenrollerij met geweld/ straatroof	117	25,6	3	33,3
Zakkenrollerij zonder geweld	444	30,2	4	25,0
Overige diefstal	2 194	35,7	102	44,1
Vernieling aan auto	845	43,1	40	40,0
Vernieling aan overige objecten	608	40,8	67	47,8
Mishandeling	623	22,0	44	18,2
Chantage/afpersing/bedreiging	324	23,5	19	31,6
Zedenmisdrijven met of zonder geweld	65	26,2	4	75,0
Vervalsing bankpas/giropas/cheques	2	0,0	1	100,0
Computercriminaliteit	46	37,0	0	.
Oplichting	262	44,7	15	20,0
Diefstal met geweld	83	38,6	0	.
	aantal personen of huisgenoten	% respons	aantal personen of huisgenoten	% respons
Poging tot inbraak	588	42,5	21	38,1
Inbraak	1 228	36,3	36	22,2
Autodiefstal (incl. vracht/bestelauto)	389	26,5	14	14,3
Diefstal uit of vanaf auto	2 777	37,1	183	37,7
Diefstal andere voertuigen	755	27,3	37	18,9
Fietsdiefstal	2 709	41,7	171	41,5
Zakkenrollerij met geweld/ straatroof	303	23,4	18	11,1
Zakkenrollerij zonder geweld	1 035	31,9	30	10,0
Overige diefstal	4 855	36,6	372	32,0
Vernieling aan auto	1 632	40,4	102	35,3
Vernieling aan overige objecten	1 297	38,9	148	45,9
Mishandeling	1 509	26,0	193	17,1
Chantage/afpersing/bedreiging	747	25,8	79	16,5
Zedenmisdrijven met of zonder geweld	174	25,3	9	44,4
Vervalsing bankpas/giropas/cheques	8	25,0	1	100,0
Computercriminaliteit	107	33,6	1	100,0
Oplichting	554	37,0	37	24,3
Diefstal met geweld	185	37,3	1	0 ¹⁾

1) In het politieregister geregistreerd als aangever of slachtoffer.

Bijlage F

Responsgedrag op de VM, slachtoffers vergeleken met niet-slachtoffers, oversampling met landelijk

Respons slachtoffers versus niet-slachtoffers

	integrale steekproef OR ¹⁾	onder grens	boven grens	reguliere steekproef OR [~]	onder grens	boven grens	flexibele over- sampling OR ¹⁾	onder grens	boven grens
Steekproefpersoon is geregistreerd bij aangifte van:									
Poging tot inbraak	1,5	1,2	1,9	1,3	0,8	2,0	2,1	1,4	3,0
Inbraak	1,2	1,0	1,4	1,0	0,7	1,4	1,2	0,9	1,5
Autodiefstal (incl. vracht/bestelauto)	0,7	0,5	1,0	0,8	0,4	1,6	1,5	0,9	2,7
Diefstal uit of vanaf auto	1,1	1,0	1,2	1,2	0,9	1,5	1,1	0,9	1,3
Diefstal andere voertuigen	0,7	0,5	0,8	0,5	0,3	0,9	0,9	0,6	1,3
Fietsdiefstal	1,4	1,2	1,5	1,1	0,9	1,4	1,4	1,1	1,7
Zakkenrollerij met geweld/ straatroof	0,9	0,6	1,4	0,5	0,2	1,5	0,9	0,5	1,7
Zakkenrollerij zonder geweld	0,8	0,6	1,0	0,7	0,4	1,2	0,7	0,5	1,1
Overige diefstal	1,0	0,9	1,1	1,0	0,8	1,2	1,0	0,8	1,2
Vernieling aan auto	1,2	1,1	1,4	1,6	1,2	2,1	1,3	1,0	1,6
Vernieling aan overige objecten	1,1	1,0	1,3	1,3	0,9	1,8	1,0	0,7	1,4
Mishandeling	0,6	0,5	0,7	0,8	0,5	1,0	0,5	0,3	0,7
Chantage/afpersing/bedreiging	0,7	0,5	0,9	0,8	0,5	1,2	0,3	0,2	0,6
Zedenmisdriven met of zonder geweld	0,8	0,5	1,5	1,1	0,4	2,7	0,7	0,2	2,0
Vervalsing bankpas/giropas/cheques	0,8	0,1	9,0						
Computercriminaliteit	0,8	0,4	1,4	0,7	0,2	2,4	1,0	0,1	10,9
Oplichting	1,3	1,0	1,7	1,4	0,8	2,3	1,6	1,1	2,6
Diefstal met geweld	1,2	0,7	1,8	1,2	0,5	2,8	1,2	0,5	2,9
Steekproefpersoon of huisgenoot²⁾ is geregistreerd bij aangifte van:									
Minstens één categorie	1,0	1,0	1,0						
Poging tot inbraak	1,2	1,0	1,5						
Inbraak	1,0	0,9	1,1						
Autodiefstal (incl. vracht/bestelauto)	0,7	0,5	0,9						
Diefstal uit of vanaf auto	1,1	1,0	1,1						
Diefstal andere voertuigen	0,7	0,6	0,8						
Fietsdiefstal	1,2	1,1	1,3						
Zakkenrollerij met geweld/ straatroof	0,8	0,6	1,0						
Zakkenrollerij zonder geweld	0,9	0,8	1,0						
Overige diefstal	1,0	1,0	1,1						
Vernieling aan auto	1,1	1,0	1,2						
Vernieling aan overige objecten	1,1	1,0	1,2						
Mishandeling	0,7	0,6	0,8						
Chantage/afpersing/bedreiging	0,7	0,6	0,8						
Zedenmisdriven met of zonder geweld	0,8	0,5	1,1						
Vervalsing bankpas/giropas/cheques	0,8	0,2	3,3						
Computercriminaliteit	0,8	0,5	1,2						
Oplichting	1,0	0,8	1,2						
Diefstal met geweld	1,2	0,8	1,6						

¹⁾ Gecorrigeerd voor de kenmerken waarnaar gewogen is, namelijk leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheid en herkomst.

²⁾ Van 201983 personen is de huishoudsamenstelling op 1 jan 2012 bekend. De analyse is alleen uitgevoerd op deze groep.

* Significant verschillend van respons onder niet-slachtoffers.

Bijlage G

Opgave slachtofferschap in enquête 'in afgelopen 12 maanden', gecorrigeerd voor andere achtergrondkenmerken in het model

Opgave (OR + 95% bi)

	OR	onder	boven	Wald
Soort delict				
Poging tot inbraak	ref			528
Inbraak	1,8	1,0	3,4	4
Autodiefstal (incl. vracht/bestelauto)	0,7	0,2	2,1	0
Diefstal uit of vanaf auto	0,6	0,3	1,0	4
Diefstal andere voertuigen	0,4	0,2	0,9	5
Fietsdiefstal	1,2	0,7	2,1	0
Zakkenrollerij met geweld/ straatroof	0,5	0,2	1,4	2
Zakkenrollerij zonder geweld	0,6	0,3	1,1	3
Overige diefstal	0,1	0,0	0,1	107
Vernieling aan auto	0,5	0,3	0,9	5
Vernieling aan overige objecten	0,3	0,2	0,6	13
Mishandeling	0,5	0,3	0,9	5
Bedreiging	0,3	0,1	0,5	14
Zedenmisdrijven met of zonder geweld	0,1	0,0	0,3	12
Vervalsing bankpas/giropas/cheques				
Computercriminaliteit	0,2	0,1	0,6	8
Oplichting	0,1	0,1	0,3	37
Diefstal met geweld	0,3	0,1	0,9	5
Leeftijd				
15–24	ref			2
25–34	1,2	0,8	1,7	1
35–44	1,1	0,8	1,6	1
45–54	1,0	0,7	1,4	0
55–64	1,1	0,7	1,5	0
65+	1,0	0,7	1,4	0
Geslacht				
Man	ref			
Vrouw	1,1	0,9	1,3	1
Huishoudgrootte				
1 Persoon	ref			4
2 Personen	1,3	1,0	1,6	3
3 Personen	1,0	0,8	1,4	0
4 Personen	1,0	0,8	1,4	0
5 of meer personen	1,0	0,7	1,5	0
Herkomst				
Autochtoon	ref			5
Niet westers allochtoon	0,7	0,5	1,0	5
Westers allochtoon	0,9	0,6	1,2	1
Stedelijkheid				
Zeer sterk stedelijk	ref			3
Sterk stedelijk	0,9	0,7	1,1	1
Matig stedelijk	1,0	0,7	1,3	0
Weinig stedelijk	0,8	0,6	1,1	1
Niet stedelijk	0,8	0,5	1,2	1
inkomen				
<0–16 duizend euro	ref			5
<16–20 duizend euro	0,8	0,6	1,1	2
<20–24 duizend euro	1,1	0,8	1,5	0
<24–30 duizend euro	0,9	0,7	1,2	0
>30 duizend euro	1,0	0,7	1,3	0
Mode				
Cawi	ref			1
Papi	0,9	0,8	1,1	1
Capi	0,8	0,4	1,5	1

Bijlage H

Bij welke GIDS-categorieën zouden de VM aangiften geregistreerd kunnen zijn, brede en ruime indeling

Feit-code	Categorie in GIDS	Inbraak	Inbraak (ruim)	Autodiefstal	Autodiefstal (ruim)	Diefstal uit of vanaf auto	Diefstal uit of vanaf auto (ruim)	Diefstal andere motorvoertuigen	Diefstal andere motorvoertuigen (ruim)	Fietsdiefstal	Fietsdiefstal (ruim)	Zakkenrollerij met geweld	Zakkenrollerij zonder geweld	Zakkenrollerij zonder geweld (ruim)	Overige diefstal	Overige diefstal (ruim)	Vernieling aan auto	Vernieling aan auto (ruim)	Vernieling aan overige objecten	Vernieling aan overige objecten (ruim)	Aangevallen/mishandeld	Bedreigd met aanval/mishandelen	Geweld met seksuele bedoelingen	Identiteitsfraude voor financieel gewin	Identiteitsfraude voor financieel gewin (ruim)	Hacken	Koop- en verkoopfraude	Cyberpesten	
A10	DIEFSTAL (DMV BRAAK) UIT/VANAF PERSONENAUTO				1	1	1							1	1	1			1										
A11	DIEFSTAL (DMV BRAAK) UIT/VANAF VAARTUIG													1	1	1					1								
A12	DIEFSTAL (DMV BRAAK) UIT/VANAF ANDERE VERVOERMIDDELEN													1	1	1					1								
A20	INBRAAK WONING	1	1																										
A21	INBRAAK BOX/GARAGE/SCHUUR/TUINHUIS		1						1	1				1	1														
A22	INBRAAK WINKEL		1											1	1														
A23	INBRAAK BEDRIJF/KANTOOR		1											1	1														
A25	INBRAAK HOTEL/PENSION		1											1	1														
A27	INBRAAK ANDERE GEBOUWEN		1											1	1														
A30	DIEFSTAL UIT WONING (NIET INBRAAK)		1											1	1	1													
A31	DIEFSTAL IN/UIT SCHOOL (NIET INBRAAK)													1	1	1													
A32	DIEFSTAL IN/UIT BEDRIJF/KANTOOR (NIET INBRAAK)													1	1	1													
A33	DIEFSTAL IN/UIT PENSION (NIET INBRAAK)													1	1	1													
A34	DIEFSTAL IN/UIT BOX/GARAGE/SCHUUR/TUINHUIS (NIET INBRAAK)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1													
A35	DIEFSTAL IN/UIT SPORTGEBOUW/KANTINE/KLEEDKAMER (NIET INBRAAK)													1	1	1													
A36	DIEFSTAL IN/UIT ANDERE GEBOUWEN (NIET INBRAAK)		1											1	1	1													
A40	ZAKKENROLLERIJ/TASSENROLLERIJ											1	1	1	1														
A50	WINKELDIEFSTAL																												
A60	DIEFSTAL VAN EEN DIER														1	1													
A70	DIEFSTAL VAN PERSONENAUTO			1	1		1																						
A71	DIEFSTAL VAN MOTOR/SCOOTER						1	1																					
A72	DIEFSTAL FIETS								1	1																			
A73	DIEFSTAL VAN BROMFIETS/SNORFIETS						1	1																					
A74	DIEFSTAL VAN ANDER VERVOERMIDDEL				1		1	1		1				1	1														
A75	DIEFSTAL VAN VAARTUIG						1	1						1	1														
A76	DIEFSTAL VAN VRACHT/BESTELAUTO		1	1		1	1																						
A81	HELING														1	1												1	
A82	CHANTAGE / AFPERSING																					1						1	1
A90	OVERIGE (EENVOUDIGE) DIEFSTAL						1			1	1	1	1	1	1	1							1	1			1		
A95	OVERIGE DIEFSTALLEN DMV BRAAK				1		1		1		1			1	1														
B10	DIEFSTAL (DMV BRAAK) UIT/VANAF PERSONENAUTO GEVOLGD DOOR GEWELD					1	1								1						1								
B11	DIEFSTAL (DMV BRAAK) UIT/VANAF VAARTUIG GEVOLGD DOOR GEWELD														1	1						1							
B12	DIEFSTAL (DMV BRAAK) UIT/VANAF VERVOERMIDDEL GEVOLGD DOOR GEWELD														1	1						1							
B20	INBRAAK WONING GEVOLGD DOOR GEWELD	1	1																			1							

Bij welke GIDS-categorieën zouden de VM aangiften geregistreerd kunnen zijn, brede en ruime indeling (vervolg)

Feit-code	Categorie in GIDS																												
		Inbraak	Inbraak (ruim)	Autodiefstal	Autodiefstal (ruim)	Diefstal uit of vanaf auto	Diefstal uit of vanaf auto (ruim)	Diefstal andere motorvoertuigen	Diefstal andere motorvoertuigen (ruim)	Fietsdiefstal	Fietsdiefstal (ruim)	Zakkenrollerij met geweld	Zakkenrollerij zonder geweld	Zakkenrollerij zonder geweld (ruim)	Overige diefstal	Overige diefstal (ruim)	Vernieling aan auto	Vernieling aan auto (ruim)	Vernieling aan overige objecten	Vernieling aan overige objecten (ruim)	Aangevallen/mishandeld	Bedreigd met aanvallen/mishandelen	Geweld met seksuele bedoelingen	Identiteitsfraude voor financieel gewin	Identiteitsfraude voor financieel gewin (ruim)	Hacken	Koop- en verkoopfraude	Cyberpesten	
B21	INBRAAK BOX/GARAGE/SCHUUR/TUINHUIS GEVOLGD DOOR GEWELD	1		1	1			1	1					1	1						1								
B22	INBRAAK WINKEL GEVOLGD DOOR GEWELD	1													1							1							
B23	INBRAAK BEDRIJF/KANTOOR GEVOLGD DOOR GEWELD														1							1							
B24	INBRAAK SPORTGEBOUW/KANTINE/KLEEDKAMER GEVOLGD DOOR GEWELD															1						1							
B25	INBRAAK HOTEL/PENSION GEVOLGD DOOR GEWELD	1														1						1							
B26	INBRAAK SCHOOL GEVOLGD DOOR GEWELD															1						1							
B27	INBRAAK ANDERE GEBOUWEN GEVOLGD DOOR GEWELD	1														1						1							
B30	DIEFSTAL UIT WONING GEVOLGD DOOR GEWELD (NIET INBRAAK)	1													1	1						1							
B31	DIEFSTAL IN/UIT SCHOOL GEVOLGD DOOR GEWELD (NIET INBRAAK)														1	1						1							
B32	DIEFSTAL IN/UIT BEDRIJF/KANTOOR GEVOLGD DOOR GEWELD (NIET INBRAAK)	1													1	1						1							
B33	DIEFSTAL IN/UIT HOTEL/PENSION GEVOLGD DOOR GEWELD (NIET INBRAAK)	1													1	1						1							
B34	DIEFSTAL IN/UIT BOX/GARAGE/SCHUUR/TUINHUIS GEVOLGD DOOR GEWELD	1		1	1	1	1	1	1	1					1	1						1							
B35	DIEFSTAL IN/UIT SPORTGEB./KANTINE/KL.KAMER GEVOLGD DOOR GEWELD	1													1	1						1							
B36	DIEFSTAL IN/UIT ANDERE GEBOUWEN GEVOLGD DOOR GEWELD (NIET INBRAAK)	1													1	1						1							
B40	ZAKKENROLLERIJ/TASSENROLLERIJ GEVOLGD DOOR GEWELD										1		1	1								1							
B50	WINKELDIEFSTAL GEVOLGD DOOR GEWELD															1						1							
B60	DIEFSTAL VAN PERSONENAUTO GEVOLGD DOOR GEWELD		1	1		1																1							
B61	DIEFSTAL VAN MOTOR/SCOOTER GEVOLGD DOOR GEWELD						1	1														1							
B62	DIEFSTAL VAN FIETS GEVOLGD DOOR GEWELD								1	1												1							
B63	DIEFSTAL VAN BROMFIETS/SNORFIETS GEVOLGD DOOR GEWELD							1	1													1							
B64	DIEFSTAL VAN ANDER VERVOERMIDDEL GEVOLGD DOOR GEWELD							1	1		1				1	1						1							
B66	DIEFSTAL VAN VRACHTAUTO/BESTELAUTO GEVOLGD DOOR GEWELD		1	1		1																1							
B70	STRAATROOF										1	1	1	1			1					1							
B72	OVERVAL IN WONING													1								1							
B73	OVERVAL OP OVERIGE OBJECTEN																					1							
B74	OVERVAL OP GELDINSTELLING/-LOPER												1									1							
B95	OVERIGE DIEFSTALLEN DMV BRAAK (MET/GEVOLGD DOOR GEWELD)			1	1		1		1				1	1	1							1							
C10	VERNIELING VAN/AAN AUTO				1												1	1			1								
C40	VERNIELING OVERIGE OBJECTEN																			1	1								
F12	OPENLIJKE GEWELDPLEGING TEGEN PERSONEN																					1							
F15	HUISVREDEBREUK																					1	1	1					
F50	DISCRIMINATIE																												1
F51	BELEDIGING																												1
F520	OPENBARE SCHENNIS DER EERBAARHEID																					1	1						

Bij welke GIDS-categorieën zouden de VM aangiften geregistreerd kunnen zijn, brede en ruime indeling (vervolg)

Feit-code	Categorie in GIDS	Inbraak	Inbraak (ruim)	Autodiefstal	Autodiefstal (ruim)	Diefstal uit of vanaf auto	Diefstal uit of vanaf auto (ruim)	Diefstal andere motorvoertuigen	Diefstal andere motorvoertuigen (ruim)	Fietsdiefstal	Fietsdiefstal (ruim)	Zakkenrollerij met geweld	Zakkenrollerij zonder geweld	Zakkenrollerij zonder geweld (ruim)	Overige diefstal	Overige diefstal (ruim)	Vernieling aan auto	Vernieling aan auto (ruim)	Vernieling aan overige objecten	Vernieling aan overige objecten (ruim)	Aangevallen/mishandeld	Bedreigd met aanvallen/mishandelen	Geweld met seksuele bedoelingen	Identiteitsfraude voor financieel gewin	Identiteitsfraude voor financieel gewin (ruim)	Hacken	Koop- en verkoopfraude	Cyberpesten	
F521	VERKRACHTING																												
F522	AANRANDING																												
F523	OVERIGE ZEDENMISDRIJVEN																												
F524	VROUWENHANDEL/KINDERHANDEL																												
F525	PORNOGRAFIE																												
F526	INCEST																												
F527	SEXUEEL MISBRUIK KINDEREN (GEEN INCEST)																												
F5291	KINDERPORNOGRAFIE																												
F5292	KINDERPROSTITUTIE																												
F5293	MENSENSMOKKEL																												
F530	BEDREIGING																												
F532	GIJZELING/ONTVOERING																												
F542	OVERIGE MISDRIJVEN TEGEN HET LEVEN																												
F550	EENVOUDIGE MISHANDELING																												
F551	ZWARE MISHANDELING																												
F552	OVERIGEN MISHANDELING																												
F600	OPLICHTING																												
F602	OVERIG BEDROG																												
F612	VERVALSINGEN OVERIG																												
F613	VERVALSING PASPOORT/IDENTITEITSKAART																												
F614	VERVALSING BANKPAS/GIROPAS/CHEQUES																												
F615	VERVALSING RIJBEWIJS																												
F616	VERVALSING MERKPRODUKTEN																												
F620	OVERIGE FRAUDE																												
F90	COMPUTERCRIMINALITEIT																												
201	Diefstal fiets																												
202	Diefstal bromfiets/snorfiets																												
203	Diefstal motor/scooter																												
204	Diefstal auto																												
205	Diefstal ander motorvoertuig																												
206	Diefstal vaartuig																												
209	Diefstal overige voertuigen																												
211	Diefstal af/uit fiets																												
212	Diefstal af/uit bromfiets/snorfiets																												
213	Diefstal af/uit motor/scooter																												
214	Diefstal af/uit auto																												
215	Diefstal af/uit overige voertuigen																												
216	Diefstal af/uit vaartuig																												
217																													
219	Diefstal af/uit overige roerende goederen																												
221	Diefstal uit woning																												
222	Diefstal af/uit bedrijf																												
223	Diefstal af/uit school																												
225	Diefstal af/uit sportcomplexen																												

Bij welke GIDS-categorieën zouden de VM aangiften geregistreerd kunnen zijn, brede en ruime indeling (slot)

Feit-code	Categorie in GIDS	Inbraak	Inbraak (ruim)	Autodiefstal	Autodiefstal (ruim)	Diefstal uit of vanaf auto	Diefstal uit of vanaf auto (ruim)	Diefstal andere motorvoertuigen	Diefstal andere motorvoertuigen (ruim)	Fietsdiefstal	Fietsdiefstal (ruim)	Zakkenrollerij met geweld	Zakkenrollerij zonder geweld	Zakkenrollerij zonder geweld (ruim)	Overige diefstal	Overige diefstal (ruim)	Vernieling aan auto	Vernieling aan auto (ruim)	Vernieling aan overige objecten	Vernieling aan overige objecten (ruim)	Aangevallen/mishandeld	Bedreigd met aanvallen/mishandelen	Geweld met seksuele bedoelingen	Identiteitsfraude voor financieel gewin	Identiteitsfraude voor financieel gewin (ruim)	Hacken	Koop- en verkoopfraude	Cyberpesten
226	Diefstal af/uit kampeerterreinen													1	1	1												
228														1	1	1												
229	Diefstal af/uit overig onroerend goed													1	1	1												
231	Winkeldiefstal													1		1												
233	Zakkenrollen											1	1	1														
239	Diefstal overige goederen														1	1												
241	Overval (gewapende)																					1	1					
242	Beroving (w.o. tasjesroof)											1	1	1														
243	Chantage/afdreiging																						1					
261	Vernieling auto																1	1										
269	Overige vernieling/beschadiging																		1	1								
271	Computercriminaliteit																							1	1	1	1	1
281	Oplichting																						1	1				1
283	Verduistering																						1	1				1
284	Vervalsing																						1	1				
289	Overige fraude/bedrog																						1	1				1
299	Overige bezitsaantasting																											
301	Geweld zonder letsel zonder wapen																					1	1	1				
302	Geweld zonder letsel met wapen																					1	1	1				
303	Geweld zonder letsel met vuurwapen																					1	1	1				
311	Geweld met letsel zonder wapen																					1		1				
312	Geweld met letsel met wapen																					1		1				
313	Geweld met letsel met vuurwapen																					1		1				
331	(Openb) Schennis																							1				
332	Aanranding																							1				
333	Verkrachting																							1				
334	Incest																							1				
336	Ontucht minderjarige																							1				
337	Kinderpornografie																							1				
339	Overige zedenzaken																							1				
341	Vrijheidsbeneming/gijzeling																					1	1					
342	Bedreiging																						1					1
347	Stalking																						1					1
752	Belediging																											1

Bijlage I

Correct getraceerde delicten in GIDS naar achtergrondkenmerken

Soort delict	Opgave (OR + 95% bi)					Aangifte met proces verbaal		Aangifte via internet	
	OR	onder	boven	Wald	%	%gec#	%gec#	%gec#	
Soort delict									
Poging tot inbraak	ref			265	29,9	30,1	32,8		
Inbraak	1,2	1,0	1,5	4	33,7	34,5	35,8		
Autodiefstal	0,5	0,3	0,8	8	15,8	18,2	20,0		
Diefstal uit of vanaf auto	0,7	0,5	0,9	11	22,6	22,9	19,6	30,4	
Diefstal andere motorvoertuigen	0,6	0,4	0,8	8	19,4	20,5	19,9		
Fietsdiefstal	1,0	0,8	1,3	0	31,9	31,1	23,4	41,5	
Zakkenrollerij met geweld	0,9	0,5	1,5	0	22,4	27,1	26,6		
Zakkenrollerij zonder geweld	1,2	1,0	1,5	3	33,2	34,2	32,3	41,3	
Overige diefstal	1,4	1,1	1,7	7	37,4	37,0	33,3	46,6	
Vernieling aan auto	0,6	0,5	0,8	13	22,5	21,5	18,7	26,9	
Vernieling aan overige objecten	0,7	0,6	1,0	5	24,9	23,9	22,5	28,1	
Aangevallen/mishandeld	1,2	0,9	1,7	2	33,5	34,2	33,3		
Bedreigd met aanvallen/mishandelen	0,5	0,3	0,7	16	16,2	16,5	16,5		
Geweld met seksuele bedoelingen	0,3	0,1	0,9	4	10,3	11,1	9,5		
Identiteitsfraude voor financieel gewin	1,1	0,8	1,5	1	32,7	33,2	33,8		
Hacken	0,8	0,5	1,3	1	25,3	25,5	31,3	8,7	
Koop- en verkoopfraude	0,2	0,1	0,3	71	7,8	5,4	13,9		
Cyberpesten	0,1	0,1	0,3	23	5,9	6,0	5,7		
Leeftijd									
15–24	ref			3	27,8	27,4	27,1	34,4	
25–34	1,1	0,9	1,3	0	27,8	28,9	27,8	38,6	
35–44	1,1	0,9	1,3	1	27,8	28,8	28,0	38,2	
45–54	1,0	0,8	1,2	0	28,1	27,6	27,2	34,5	
55–64	0,9	0,8	1,1	0	26,6	26,1	25,9	33,6	
65+	1,0	0,8	1,2	0	27,6	27,0	26,7	35,5	
Geslacht									
Man	ref				26,8	26,9	26,2	35,9	
Vrouw	1,1	1,0	1,2	3	28,3	28,3	27,8	35,9	
Herkomst									
Autochtoon	ref			11	29,0	28,6	28,2	36,1	
Niet westers allochtoon	0,8	0,7	0,9	7	21,4	23,7	23,2	35,3	
Westers allochtoon	0,8	0,7	1,0	5	24,1	24,5	22,9	34,0	
Stedelijkheid									
Zeer sterk stedelijk	ref			23	23,8	24,7	24,1	32,3	
Sterk stedelijk	1,3	1,1	1,5	15	30,0	29,6	29,0	38,3	
Matig stedelijk	1,3	1,1	1,5	8	29,5	29,1	28,9	36,8	
Weinig stedelijk	1,1	0,9	1,3	0	26,8	26,1	25,7	33,6	
Niet stedelijk	1,4	1,2	1,8	10	31,6	31,5	31,1	41,7	
Inkomen									
<0–16 duizend euro	ref			15	24,6	25,9	25,7	32,1	
<16–20 duizend euro	1,1	0,9	1,3	0	26,1	26,9	26,6	35,0	
<20–24 duizend euro	1,1	0,9	1,3	2	27,9	28,0	27,1	36,0	
<24–30 duizend euro	1,0	0,9	1,2	0	27,0	25,9	25,2	35,5	
>30 duizend euro	1,3	1,1	1,5	9	31,7	30,4	29,9	38,7	
Onbekend	1,0	0,8	1,3	0	23,2	26,2	25,7	31,4	
Mode									
Cawi	ref			42	31,2	31,2	30,8	38,3	
Papi	0,7	0,6	0,8	42	24,6	24,6	24,3	33,0	
Capi	0,8	0,5	1,3	1	27,0	27,3	29,9	11,0	
Manier van aangifte									
Proces verbaal	ref				27,0	26,9			
Via internet	1,2	1,0	1,3	5	29,2	29,4			

* Gecorrigeerd voor de andere kenmerken in de tabel.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

CCN Creatie, Den Haag

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 7070
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2016.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits CBS als bron wordt vermeld.